Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 231 (5222).
11 ОКТЯБРЬ 1983 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПАХТАЗОР ЖИПСЛИККА, КУЧ-ҒАЙРАТЛАРНИ БИРЛАШТИРИШГА, ТЕМИР ИНТИЗОМЛИ БУЛИШГА ДАЪВАТ ЭТМОҚДА. ЮРИЙ ВЛАДИМИРОВИЧ АНДРОПОВНИНГ СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ИНТИЗОМИ ВА ТАРТИБНИ МУСТАҲКАМЛАШ ҲАҚИДАГИ, БУНИНГ ПИРОВАРД НАТИЖАГА ЖУДА ҚАТТА ТАЪСИР ЎТКАЗИШИ ТЎҒРИСИДАГИ КЎРСАТМАСИ РЕСПУБЛИКА ПАХТАЗОРИДА АЛОҲИДА САЛМОҚ ВА ЧУҚУР МАЪНО ҚАСБ ЭТАДИ, ИНТИЗОМ, ТАРТИБ, УЮШҚОҚЛИК, ЮКСАК УНУМДОРЛИК БУТУН ПАХТА ҚОНВЕЙЕРИМИЗДА УЗГАРМАС ҚОИДА БЎЛИБ ҚОЛИШИ КЕРАК!

(Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг республика барча меҳнаткашларига Мурожаатидан).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида пахта териш ва тайёрлашни кучайтиришга оид қўшимча тадбирларни кўриб чиқди. Ҳосилни машинада теришни ташкил этиш соҳасида Андижон, Фарғона, Навоий, Самарқанд, Қашқадарё область партия комитетлари қониқарсиз ишлаётганликлари қайд этилди. Бюро Ўзбекистон Компартиясининг область, шаҳар, район комитетларидан пахта териш ва тайёрлаш суръатларини кучайтиришни, ҳосилни машинада териш самарадорлигини кескин кўтаришни, «оқ олтин» терими барча қатнашчиларига зарур маданий-маиший шароитлар яратилишига кўпроқ эътибор беришни талаб қилди. Шоли тайёрлашни кучайтириш тадбирлари ҳам белгиланди.

Телевидение ахборот программаларининг мазмундорлигини ва оперативлигини ошириш масаласи ҳам муҳокама қилинди. Қабул этилган қарорда Ўзбекистон ССР телевидение ва радио эшиттириш Давлат комитетига «янгиликлар», «сўнгги ахборот» информацион программалари миқдорини кўпайтириш, шошилинч янгиликлар сони чиқаришни кенг тус олдириш, ички ва ташқи сиёсат масалаларига оид кўрсатув ва эшиттиришларнинг кўпроқ ахборот беришини ва оперативлигини кучайтириш топширилди.

Маданият ва истироҳат боғларининг моддий-техникавий базасини янада мустаҳкамлаш тадбирлари кўриб чиқилди.

Бюро КПСС Марказий Комитетининг «КПСС Саратов область комитети иши тўғрисидаги ҳисобот» номли қарори асосида иқтисодий ва социал тараққиёт вазифаларини ҳал этишда бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини ошириш соҳасида Янгиер шаҳар партия комитети ишини муҳокама қилди. Қабул қилинган қарорда бюро Янгиер шаҳар партия комитети зиммасига бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик қилишдаги камчиликларни тугатиш, янги техника ва технологияни, меҳнатни бригада усулида ташкил қилиш формаларини жорий этиш, иқтисод ва тежамкорлик учун кураш борасидаги ишни кучайтириш, савдо-сотиқ ва умумий овқатланишда, шаҳар транспорти ишида тартиб ўрнатиш вазифасини юклади. Шаҳар ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришни жадаллаштириш юзасидан республика министрликлари ва идораларига конкрет топшириқлар берилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорлари асосида Ўзбекистон ССРда физкультура ва спортни янада ривожлантириш тадбирлари кўриб чиқилиб, маъқулланди.

Капитал қурилиш планларининг 1983 йил 9 ойида бажарилиш якунлари ва тўртинчи квартал вазифалари муҳокама қилинди. Бюро республика қурилиш министрликлари ва идораларининг раҳбарлари зиммасига ишга туширилaдиган ва алоҳида муҳим бўлган айрим объектларда йўл қўйилган қолоқликни тугатиш юзасидан зарур чораларни кўриш, уларга қўшимча куч ва воситаларни тўплаш ҳамда уларни планда ва социалистик мажбуриятларда кўзда тутилган муддатларда ишга тушириш вазифасини юклади. Область, шаҳар, район партия комитетларига ишга тушириладиган қурилишларга ёрдам бериш ва улардаги ишларнинг бориши устидан контролликни кучайтириш топширилди.

Бутуниттифоқ «Союзмашхлопководство» ишлаб чиқариш бирлашмаси чиқараётган техника ва запас қисмлар сифатини ошириш соҳасидаги иш кўриб чиқилди. Мазкур бирлашманинг иш даражаси ҳали мамлакат Озиқ-овқат программаси талабларига мувофиқ эмаслиги қайд этилди. Қабул этилган қарорда бюро бирлашма директорлари кенгашининг зиммасига кўрсатилган камчиликларни тугатиш юзасидан таъсирчан чораларни амалга ошириш, ишлаб чиқарилаётган машиналарнинг техникавий даражасини, сифатини ва пишиқ-пухталигини тубдан оширишни таъминлаш вазифасини юклади. Тошкент ва Андижон область, Тошкент, Чирчиқ, Ленинск ва Янгийўл шаҳар партия комитетларига тегишли топшириқлар берилди.

Бюро Жиззах дашти ва Мирзачўл ерларини суғорадиган бош иншоотлар ва магистрал суғориш тармогини қуриш ва реконструкция қилиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Сирдарё ва Жиззах область партия комитетларига «Главсредазирсовхозстрой»га, бир қанча қурилиш ташкилотларига тегишли объектларни қуриш ва реконструкция қилишни жадаллаштириш юзасидан топшириқлар берилди.

Партия, хўжалик ва маданий қурилишнинг бошқа масалалари ҳам кўриб чиқилиб, улар юзасидан зарур қарорлар қабул этилди.

БИЗ ҲАММАМИЗ — ПАХТАКОРМИЗ

ПАХТАЗОРДАН ДАРАКЛАР

«ОҚ ОЛТИН»—ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 10 октябрга бўлган маълумот.

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	1,49	61,19	0,31	5,40
Хоразм	2,64	60,72	2,07	24,98
Тошкент	2,33	59,44	2,11	47,71
ҚҚАССР	2,40	56,00	2,05	33,06
Фарғона	1,96	46,26	0,44	2,93
Сурхондарё	1,66	45,16	1,13	21,27
Андижон	2,02	43,29	0,93	8,91
Наманган	2 43	43,12	1,65	19,45
Сирдарё	2,64	42,12	2,54	37,00
Қашқадарё	1,92	41,95	1,33	17,57
Навоий	1,77	41,90	0,85	6,41
Самарқанд	1,97	40,61	0 97	9,46
Жиззах	2,49	40,39	1,99	41,13
Республика бўйича:	2,11	47,61	1,41	21,49

Олийҳиммат ҳашарчилар — граждан мудофааси область бошқармасининг хизматчилари Ф. Солиҳова ва Г. Ушакова Пискент районидаги Калинин номли совхоз далаларида зарбдорларча меҳнат қилишяпти.

Т. Каримов фотолари.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ, ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ газеталари, Ўзбекистон радиоси ва «Главташпассавтотранс» бошқармасининг оталиқдаги областлар пахта далаларидаги матбуот маркази.

Махсус мухбирларимиз Ҳ. Икромов, А. Хатамов, А. Эгамназаров, А. Абдураззоқовларнинг репортажини газетанинг 2-саҳифасида ўқийсиз.

КОММУНИСТ МАЪНАВИЙ ОЛАМИ ҲАҚИДА

ОҚШОМ СУҲБАТЛАРИ

ИНҚИЛОБ САФАРБАР ЭТГАН...

Федор Никонорович Поздняковни Фарғона социал-демократик большевиклар фракциясига 1918 йилнинг июнь ойида қабул қилишди. Ўша пайтда большевиклар фракциясида қуйидагича тартиб ўрнатилган эди: янги қабул қилинаётган ҳар бир киши икки ойлик синов муддатини, яъни «хайрихоҳлик муддати»ни ўташи лозим эди. Лекин Федор Никонорович бундан истисно этилди — уни «хайрихоҳлик» муддатисиз қабул қилишди. Чунки у бу пайтда совдепда ишлаётган эди.

Ф. Н. Поздняков халқ хўжалиги ишларидаги хизматлари учун «Ҳурмат Белгиси» ордени билан мукофотланган.

... Эшикни икки томчи сувдек бир-бирига ўхшаш икки қизалоқ очишди.

— Киринг. Бобомиз уйдалар, — дейишди улар.

Булар қўшни 21-мактабдан тимуровчи пионерлар Вера ва Нина Генсировскаялар эканини билар эдик. Улар синфдошлари Лариса Хромова билан биргаликда мана бир йилдан ортиқ вақтдан бери Федор Никонорович Поздняковни оталиққа олишган. Уникига жума кунлари келиб, квартирасини саранжом-саришта қилиб беришади. Уй эгаси эса оталиқ ёрдами кўрсатаётган қизалоқларга ширинликлар тайёрлаб қўяди. Қизалоқлар кекса коммунистнинг уйига завқ шавқ билан кириб келишади, унинг ҳаётини безашади. Ҳолбуки у ёлғиз эмас — катта ёшли фарзандлари, кўплаб набира ва чеваралари бўлиб, Юнусободда эса ёлғиз ўзи яшайди. У ўзини бобо деб атовчи меҳрибон қизалоқларига кўникиб қолган.

Улар «бобо»лари ширинсўз киши бўлгани учун ҳам уникига тез-тез келиб туришади. Шунинг учун ҳамки, у совет ҳокимияти учун курашган, граждандар уруши қаҳрамони, хорижий элларда бўлган. У ўзининг узоқ 85 йиллик ҳаёт йўли давомида кўп нарсани кўрган ва бу ҳақда жуда мароқли ҳикоя қилиб беради. Албатта у мактабга бориб, пионер ва комсомол йиғилишларида ҳам ўз хотираларини сўзлаб беради. Лекин бу қизалоқлар уни жуда яқиндан билишади ва ҳикояларини ҳаммадан кўп эшитишади. Масалан, Федор Никоноровичнинг ёзув столида ойна остида турган мана бу эски фотосуратни олайлик. Унда бобонинг жуда ёшлик пайти акс этган. Узун чарм камзул, ҳарбийлар телпаги ва хром этиклар кийиб олган. Ҳаммаси ўзига ярашган. Ингичка тасмага ғилоф осилган, ғилофда эса жанговар наган.

(Давоми 2-бетда).

Маданият хабарлари

ИЖОДИЙ САФАР БИЛАН

Куни кеча Ўзбек «Давлат «Ёш гвардия» драма театри коллективи ижодий сафар билан Татаристон АССРга жўнаб кетди. Театр санъаткорлари қардошларимиз ҳузурида бир ой давомида театр репертуаридан муносиб жой олган энг сара асарларни намойиш этадилар.

— Биз Қозон шаҳрида ўтадиган гастролимизни Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг «Ишқ қурбонлари» спектакли билан бошлаймиз,— деди театрнинг бош режиссёри, республикада хизмат кўрсатган артист Ҳ. Файзиев. — Гастроль репертуаримизда Ш. Бошбековнинг «Тақдир эшиги», М. Каримовнинг «Интилганга толе ёр», Варфоломеевнинг «Гуноҳкор авлиё» ва бошқа спектакллар бор.

Театр санъаткорлари ижодий сафарга катта тайёргарлик кўрдилар. Кўпчилик спектакллар томошабинларга рус тилида ҳавола этилади. Санъаткорлар гастроль давомида Қозон шаҳри меҳнаткашлари ҳузурида бўладилар, завод ва фабрикаларда, ижодий ташкилотларда учрашувлар ўтказишади.

Т. ЙЎЛДОШЕВ.

ВЕТЕРАНЛАР ТАЖРИБА АЛМАШИШДИ

ФОЙДАЛИ УЧРАШУВ

Яқинда В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ҳузуридаги партия ветеранлари Совети аъзоларининг Киев шаҳар Печора район партия комитети ҳузуридаги партия ветеранлари Совети аъзолари билан учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувда Феоктист Мартинович Поляков сўзга чиқиб район партия комитети ҳузуридаги партия ветеранлари Советининг қандай ташкил этилганлиги, унинг иш режалари ҳақида гапириб берди.

Ф. Поляков партия ветеранлари ишчи-ёшларни, студент ва ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялашга, Ленин ўқувлари, жасорат, тинчлик дарслари ўтказишга катта аҳамият бераётганликларини таъкидлади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Келишиб олинганига мувофиқ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан ГФР Федерал канцлерининг ўринбосари, ташқи ишлар федерал министри Г.-Д. Геншер БМТ Бош Ассамблеясининг 38-сессияси вақтида Нью-Йоркда ўтказилмаган учрашув ўрнига шу йил октябрь ойининг ўрталарида Венада учрашадилар.

● Тошкентда БМТнинг Осиё ва Тинч океан мамлакатлари учун иқтисодий ҳамда социал комиссияси (ЭСКАТО) семинари ўз ишини тамомлади. Семинар ирригация программаларининг деҳқончилик системасига ва практикасига, айниқса ем-хашак, дон, дуккакли ва илдиз мевали экинлар етиштиришга таъсири деган мавзуга бағишланган эди.

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

МУҚАДДАС БУРЧ

Барча уруш қатнашчилари сингари мени ҳам Москвадаги таъзим тепалигида Ғалаба мемориали қурилиши ҳақидаги хабар ниҳоятда ҳаяжонлантирди. Яна бир марта жанг майдонидан қайтмаган тенгдошларим олдидаги муқаддас бурчни бажариш имкони вужудга келди.

Урушнинг дастлабки кунларидан бошлаб 1774 рақамли эвакуация госпиталида катта сиёсий раҳбар бўлиб ишлаганман. Ҳарбий врачларимиз жуда кўп жангчиларни даволаб, сафга қайтаришди. Шунга қарамасдан, жуда кўп Ватан ҳимоячилари мажруҳ бўлиб қолдилар. Жанг майдонида қолгачлар ҳам оз эмасди. Қисқа қилиб айтганда, уруш даҳшатларини сира унутиб бўлмайди. Шу бонсдан Рейган ва унинг ҳомийлари юритаётган сиёсат барча кишиларнинг нафратига дуч келяпти.

Мен уруш ветерани сифатида партиямиз олиб бораётган тинчлик сиёсатини чин дилдан маъқуллайман. Ҳозирги ва келажак авлод ракета-ядро уруши даҳшатларини кўрмасин дейман. Яхши ниятда тинчликни мустаҳкамлашга ҳаракат қилмоқдаман. Эҳтимол, пенсионернинг ёрдами нима ҳам бўларди деган фикрга келиш мумкин. Аммо у қўлидан келган ёрдамини кўрсатишга қодир.

Яқинда почта бўлимасига кириб Москва шаҳар Давлат бюджети банкидаги 700828 рақамли ҳисобга ўз шахсий жамғармамдан 200 сўм юбордим. У таъзим тепалигида бунёд этилаётган Ғалаба мемориали қурилишига сарфланишидан хурсандман.

Е. ПЕРЛИН,
уруш ва меҳнат ветерани, 1924 йилдаги Ленин чақириғи коммунисти, республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер.

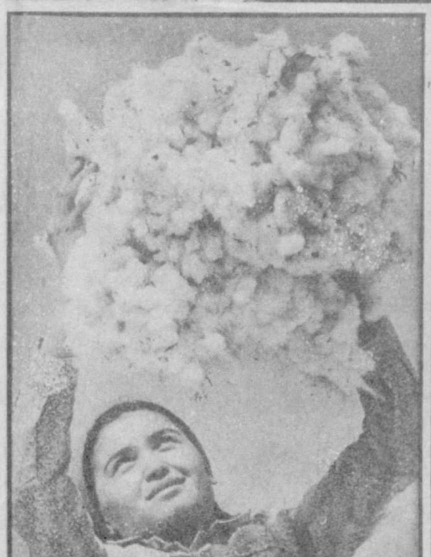

ҲАМКОРЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

БУГУН

пойтахтимиздаги шина ремонт заводида тайёрланган резина деталлар, сифатли таъмир қилинган автомобиль двигателлари ҳамда янги шиналар Сирдарё области «Оқ олтин» районидаги оталиқдаги Абдалин номли совхозга жўнатилди. Корхона ушбу хўжалик билан кўп йиллардан бери ҳамкорлик қилиб келмоқда.

Пахта йиғим-терими бошланган шу долзарб кунларда завод ишчилари пахтакорларга яқиндан ёрдам беришга, етиштирилган мўл пахта ҳосилини ўз вақтида йиғиб-териб олишга муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Айни пайтда оталиқдаги хўжаликда корхонанинг кўчма устахонаси ва пайвандлаш агрегатини бириктирган бригада механизаторларга мададкор бўлмоқда.

Бундан ташқари яқин кунларда корхона ишчиларидан тузилган ҳашарчилар бригадаси пахта далалари томон йўлга чиқади. Бу бригада составида терим агрегатларини бошқарувчи ишчилар ҳам бор. Улар қишлоқ механизаторлари билан сменаларга бўлиниб меҳнат қилишади.

●

Тошкент фармацевтика институтининг вакиллари пахта йиғим-теримида Жиззах областининг Октябрь районидаги Й. Охунбобоев номли совхоз пахтакорларига яқиндан ёрдам беришмоқда.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) 1 курс студентлари Р. Абдуллаева, К. Муродова ва Ф. Машрапова кунига 100 килограммдан пахта теришяпти; уларнинг дугоналари (ўртада, чапдан) З. Қобулова хирмонга 120 килограммга етказиб пахта топширмоқда; студентлар З. Орипова, Т. Ботиров, Б. Арзиева ва С. Абдуқаюмова (ўртада, ўнгда) пахтазорда янада дўстлашиб қолишди; очиқ ҳавода овқат айниқса мазали туюлади (пастдаги сурат).

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

КОММУНИСТЛАР— ОЛДИНГИ САФДА

ҲАМЗА ВА КУЙБИШЕВ РАЙОНЛАРИ МУСОБАҚАСИ

Мусобақадош районларнинг корхоналари коллективлари шу йилнинг январь-август ойлари ишлаб чиқариш фаолиятининг асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлари бўйича планларни муваффақият билан адо этдилар. Жумладан, Ҳамза райони маҳсулот реализацияси ҳажми бўйича топшириқни 1,7 процент, Куйбишев райони эса 1,3 процент зиёдаси билан бажарди. Саккиз ой мобайнида 11.137 минг сўмлик ва 5.226 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди.

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми план кўрсаткичларидан 2,1 ва 1,7 процент ортиқ бўлди. Ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг ўсиш суръатлари 6,3 ва 2,6 процентни ташкил этди.

Бироқ ҳамма корхоналар ҳам буюмларни белгиланган номенклатурада шартнома мажбуриятлари бўйича етказиб бериш юзасидан берилган ваъдасининг уддасидан чиқа олмадилар. Бундай корхоналар қаторига «Ташэлектромаш», упа-элик ва қоғоз фабрикалари, ёғ-мой комбинати [Ҳамза райони], «Ташкенткабель», машинасозлик, экскаватор, лак-бўёқ заводлари [Куйбишев райони]ни қўшиш мумкин.

2 ва 4-дон маҳсулотлари комбинатлари, «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси товар маҳсулоти таннархининг бирмунча қимматлашиб кетишига йўл қўйдилар.

Қурилиш-монтаж ишлари плани [1983 йилнинг январь-август кўрсаткичлари марказлашган молиявий манбалар бўйича] Ҳамза райони бўйича 95 процент, Куйбишев райони бўйича эса 88 процент бажарилди.

Йил бошидан буёнги социалистик мусобақа якунларини Куйбишев район партия комитети саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа бўлимининг мудири Ш. Турсунов шарҳлайди:

— Ҳамза ва Куйбишев районларининг ишлаб чиқариш коллективларида Улуғ Октябрнинг 66 йиллигини муносиб кутиб олиш учун, йиллик план ва социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари адо этиш учун социалистик мусобақа кун сайин қулоч ёймоқда.

Меҳнат коллективларида барча қимматли ҳаракатларнинг ташаббускорлари сифатида коммунистлар боришмоқда. Улар саноат потенциалини янада мустаҳкамлаш бўйича ишларни изчиллик билан олиб бормоқдалар.

Бизнинг районимиз партия ташкилотида ҳозирги вақтда 13.500 дан зиёд коммунист ва КПСС аъзолигига кандидат бор. Унинг социал составида етакчи ўринни ишчилар эгаллайди. Улар 6 минг кишидан иборатдир.

Ҳозирги пайтда райоининг бошланғич партия ташкилотларида 290 дан зиёд цех ва 410 партия группалари мавжуд. Бу салмоқли кучдир. Уларнинг ўйлаб ва аниқ ҳамкорликда иш юритишлари ютуқлар омили бўлмоқда. Жумладан, «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида партия аъзоларининг диққат марказида ишлаб чиқариш ва социал омилларининг шундай турларидан бири бўлмиш реконструкция ва техника жиҳатдан қайта жиҳозлаш, янги техника ва прогрессив технологияни жорий этиш, ҳар бир иш ўрнида ишлаб чиқариш нормаларининг ошириб бажарилиши, ресурсларни тежаб-тергаш, меҳнат ва иш ҳақини ташкил этишнинг коллектив формалари сингари омиллар турибди.

430 бригада ёки корхонада ишлаётганларнинг қарийб юз процентн бригада пудрати бўйича меҳнат қилмоқда, жумладан, кишиларнинг 70 проценти меҳнат иштироки коэффициенти бўйича ишламоқда. Бу нарсалар тракторсозларга пахта йиғим-терими қизғин палласи бошланиши арафасида саккиз ойлик давлат топшириқларини муваффақиятли бажариш имконини берди, улар пландан ташқари 37 та қишлоқ хўжалик машинаси тайёрладилар.

«Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси, ядро физикаси институти, лак-бўёқ заводи, 8-автобаза ва бошқа корхона ҳамда ташкилотларнинг бошланғич партия ташкилотлари худди ана шундай йўсинда иш олиб бормоқдалар.

Ҳисобот-сайлов кампанияси пайтида коммунистларнинг авангардлик роли, айниқса, кўзга яққол ташланмоқда. Улар принципиаллик билан қилинган ишларга якун чиқармоқдалар, нуқсонларга барҳам бериш йўлларини белгиламоқдалар ва келгуси режаларни ойдинлаштирмоқдалар.

Айрим партия ташкилотларининг ишдаги нуқсонлари ҳам кўзга ташланмоқда. Маълумки, улар хўжалик фаолиятига бўш таъсир ўтказадилар, ишлаб чиқариш билан бир томонлама, юзаки шуғулланадилар, миқдор кўрсаткичларига асосий эътиборни қаратадилар. Оқибат натижада бу нарсалар ишга салбий таъсир кўрсатади.

Жумладан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросида «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг пахта тозалаш саноатини техник жиҳатдан қайта қуроллантириш учун замонавий жиҳозлар ишлаб чиқариш бўйича ишлари ҳақида»ги масала муҳокамаси чоғида КПСС аъзоси, бирлашма бош директори С. Тетушкин 15 июлгача қурилаётган пахта заводларини технологик жиҳозлар комплекти билан таъминлашга ваъда берган эди. Амалда эса у ваъдасининг уддасидан чиқмади, Бухоро, Андижон, Сурхондарё областларининг пахта заводларига жиҳозлар бир ой кечиккан ҳолда жўнатилди, Навоий областига эса бир ярим ой кечиккан ҳолда юборилди. Комплектация ишларининг бундай кетиши партия органларини ҳақли равишда жиддий ташвишлантирди. Кейин улар район партия комитети, шаҳар партия комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига мурожаат қилишга мажбур бўлдилар.

Шунга ўхшаш ҳолларга маҳсулотнинг айрим турларини ишлаб чиқариш бўйича, «Средазкабель», «Узбекгазмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаларида, «Ташавтоматика» заводида ҳам йўл қўйилмоқда. Бундан коммунист-раҳбарл а р ва барча бошланғич партия ташкилотлари жиддий хулосалар чиқариб олишлари керак!

Меҳнат коллективларини ишга сафарбар қилишда социалистик мусобақа қудратли омилдир. Ҳозирги пайтда районда бу меҳнат беллашувида барча ишлаб чиқарувчиларнинг 95 проценти иштирок этмоқда. Бу ишчи ва хизматчиларнинг юксак активлигига, коммунистларнинг фидокорона фаолиятига ёрқин мисолдир.

Олдимизда катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Уларни амалга ошириш учун район партия ташкилотлари барча звеноларининг том маънодаги жанговарлиги, ғайрат кўрсатиб ишлаши талаб этилади. Иш шу йўсинда ташкил этилгандагина КПСС XXVI съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш, партия ва ҳукуматимиз қарорларини амалга ошириш, ўн биринчи беш йилликнинг юксак план ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажаришда катта зафарларга эришиш мумкин бўлади.

ИНҚИЛОБ САФАРБАР ЭТГАН...

(Давоми. Боши 1-бетда).

... Сурат олинган пайтда коммунист Федор Поздняков борйўғи 21 ёшда эди. Ўша пайтдаёқ унинг қўлида ишончли, революция ишига садоқатли эканини билдирувчи облчека томонидан берилган мандат бор эди.

Федор Поздняковнинг ҳаёти шундай шаклландики, у ўйлаб-нетиб ўтирмасдан большевиклар томонига турди.

... Федя 17-йилнинг октябрь ойида Тошкентга Госпитал кўчасидаги Золотих переулогида яшовчи холасиникига келди. Ота-онаси эрта вафот этишганидан кейин бу ерда унинг кенжа укаси Павел яшар эди. У пайтларда шаҳар нотинч бўлиб, революцион воқеалар авж олган эди. Отишмалар бўларди. Кунлардан бир кун Павлик уйга жуда кеч қайтди. У эрталаб чиқиб кетганича, уйга қайтмаганидан ҳамма хавотирда эди.

— Павлуша, қаёқларда сандироқлаб юрибсан? Сени отиб қўйишлари мумкинку, — дея катта ака укасини койиган бўлди.

Улар ўринга ётишгач, Павлик акасига шипшиди:

— Федя, мен темир йўл устахоналаридан баррикадаларга патронлар ташияпман...

— Нега менга айтмадинг, сенга ёрдам кўрсатган бўлардим, — жавоб қилди Федор.

Улар эрталаб патронлар олиш учун устахоналарга биргаликда боришди. Берданка учун бир банкадан патрон олиб, Первушен кўпригига келишди. Лекин у ерда қўзғолончиларни топишмади. Одамларнинг айтишича, ишчилар оқларни савалаш учун шаҳар марказига кетишган экан.

Кейин Скобелев шаҳридан акаси Михаилдан хат келиб қолди. У ўз ёнига чақирган эди. «Бутунроссия аҳоли рўйхати ўтказиляпти, — деб ёзган эди у. — Бизнинг шаҳар уезд совдепига сенга ўхшаган рус, ўзбек ва араб тилларида бемалол гаплаша оладиган кишилар керак. Ўз кишиларимизни қишлоқларга юборяпмиз, лекин улар маҳаллий тилни билишмайди, деҳқонлар эса русчани...»

Фёдор Скобелевга йўл олди.

— 1918 йилнинг январь ойи охирлаётган эди. Совдепдаги телефон жиринглаб қолди ва биз Қўқон ҳарбий қалъасига буржуа автоном ҳукуматининг Эргаш қўрбоши бошчилигидаги қўшини ҳужум қилганлиги, қурбонлар борлиги ҳақидаги хабарни эшитдик. Бирдан телефон алоқаси узилиб қолди. Лекин маълум бўлдики, қизил қалъа ёрдамга муҳтож эди. Кўнгиллилар ёзила бошлашди, мен ҳам ёзилдим, — ҳикоя қилади кекса коммунист.

Федор Поздняков Мадаминбек, Кўршермат, Оллаёр босмачиларига қарши жанг қилди. Айниқса, Оллаёр хавфли ва айёр эди, Марғилон атрофидаги қишлоқларни аёвсиз таларди, талаб олинган буюмларни эса қўшни қишлоқларга беркитиб қўярди. Кунлардан бир кун Федор Оқтепа қишлоғига азон намози ўқиб бўлинган пайтда етиб келди. Масжидга кириб такаллуф ила таъзим қилди, саломдан кейин қуръондан бир сура ўқиди. Кейин қўққисдан дадил сўзлай бошлади:

— Тақсир, Оллаёр талаган нарсаларни қаёққа беркитгансиз?

Масжид имоми эс-ҳушини йиғиб олгунча, у бўз жойнамозни тортиб юборди. Унинг тагидан бўйра, бўйранинг тагидан гилам олиб ташланди. Унинг тагида тилла ва қимматбаҳо тошлар уюлиб ётган эди.

Гражданлар урушининг Ф. Н. Поздняков иштирок этган давридан кўплаб қизиқарли воқеаларни келтириш мумкин.

Ўттизинчи йиллар. Ёш советлар мамлакатининг енгил саноати пахтага тақчиллик сеза бошлади. Коммунист Ф. Н. Поздняковни Эронга юборишди. Унга катта ишонч билдирилган эди — у хорижий савдогарлар билан шартномалар тузибгина қолмай, балки совет ҳукумати номидан векселларга қўл қўйиш ҳуқуқига эга эди.

Федор Никонорович чет элдан қайтгач Москвага борди. Ташқи савдо академиясида ўқиди. Кейинчалик коммунист Ф. Н. Поздняков қандай вазифани бажарган бўлмасин, ҳамма жойда партия ва ҳукуматнинг ҳар қандай топшириғига виждонан ёндошди, ахлоқий софлигига гард юқтирмади. Мана бугун биз у билан ҳамсуҳбатмиз. Рўпарамизда кекса, сиртдан шу ёшдаги кишиларга ўхшаш киши ўтирибди. У ҳали бардам, айни пайтда улфатижон киши. Кексайганлигига қарамай, эътиқоди мустаҳкамлиги сезилиб туради.

Федор Никонорович 70 ёшдан ошгач пенсияга чиқди. Ҳозир ҳам у ўзи билан ўзи овора бўлиб қолгани йўқ. У В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали революция ветеранлари совети аъзоси. Қўшнилари мактаб ўқувчилари билан яқин алоқада. Шу боисдан уч қизалоқ — дугоналар унга бажонидил ёрдам кўрсатгани келишади.

Қизалоқлар яқинда Владивостокда «бобо»нинг чевараси туғилганини эшитиб ғоят қувонишди. Шундай улуғ киши билан дўстлашишганидан фахрланишади, унинг бардам бўлиши учун қайғуришади. У эса, ўз авлоди Совет ҳокимияти учун жанглар қилган пайтда орзу этганидек бу қизалоқларнинг бахтиёр кишилар бўлишларини истайди.

В. ЛАПИНА.

• Ўзбекистон— Ноқоратупроқ зонага

ПЕШҚАДАМЛИК ҲУҚУҚИ

Новгород областида ишлаётган ўзбекистонлик мелиораторларнинг катта бир группасига «РСФСР Ноқоратупроқ зонасини ўзгартирганлик учун» медаллари берилди. Булар орасида коммунист Т. Расулова бор.

Бундан етти йил аввал «Узновгородводстрой» трестининг «Тошкент—1» ихтисослашган ва механизациялашган кўчма колоннасига келган Т. Расулов бу ерда ўз меҳнат таржимаи ҳолини ишчи бўлиб бошлади. Меҳнатсевар, хушмуомала Т. Расулов тезда зовур қазувчилар бригадасининг раҳбари қилиб тайинланди. Механизациялашган колонна коммунистлари уни Ленин партияси сафига қабул қилдилар.

Обрў-эътибор қозониш йўли осон бўлмади. Бригаданинг қарийб ҳамма аъзолари янги кишилар эди. Тажриба аста-секин орттириб борилди, мутахассислардан, катта ўртоқлардан маслаҳатлар олиб турилди.

Мелиорация участкасининг прорабн, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтини яқинда битирган С. Исаев хўжалик ҳисобини жорий этиши бригаданинг муваффақиятига кўп жиҳатдан кўмак бермоқда, деб ҳисоблайди. Унинг ёрдами билан «Тошкент — 1» колоннаси гидротехника ишларининг 40 процентини бажармоқда.

(ТАСС-ЎзТАГ).

Гулнора Султонова Собир Раҳимов районидаги 24-ўрта мактабни тугатиб, бадиий буюмлар фабрикасига ишга келганига етти йил бўлди. У бу ерда қисқа вақтда илғор ишчилар сафидан ўрин олди. КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинди. Гулнора шу кунларда смена топшириқларини мунтазам 150 процентга етказиб адо этяпти.

СУРАТДА: Гулнора Султонова.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

А. Ғаниев бошчилик қилаётган ўқув хўжалиги коллективи ўтган йилда эришилган ютуқларини бу йил янада мустаҳкамлаш учун астойдил курашмоқда. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг Ўрта Чирчиқ районидаги бу ўқув хўжалиги терим суръатини тобора оширмоқда.

СУРАТЛАРДА: пешқадам М. Аноров бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси институтнинг барча коллективларига намуна бўлмоқда. Шу институтнинг илғор термичи студенти Комилжон Муродов.

ОЛТИ МИЛЛИОН ЙЎЛЛАРИДА

17. СТУДЕНТЛАР— МАДАДКОР

(Давоми. Боши 1-бетда).

Республика партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга, шу жумладан студент ва ўқувчиларга қарата Мурожаати Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг педагог ва студентларини далага отлантирди. Биз институт коллективи меҳнат қилаётган Ўрта Чирчиқ районидаги ўқув-тажриба хўжалигида бўлдик.

Ўқув-тажриба хўжалиги директори, тажрибали пахтакор Абдували Ғаниев институт умумий инженерлик факультетининг декани Элчи Файзибоев билан шу кунларнинг долзарб масалаларини муҳокама қилишаётган экан. Улар билан суҳбатда биз шу кунларда пахтазорларда жўш ураётган қайноқ меҳнат миқёсини равшан тасаввур этдик.

— Мен мана иккинчи йилдирки, шу хўжаликни бошқаряпман, — деди А. Ғаниев, — мажбуриятимиз бир минг 200 гектар пахта майдонидан 40 центнердан ҳосил кўтариш. Бу йилги қийинчиликлар ўзларингизга яхши маълум. Барча майдонлардаги чигитлар сув билан ундириб олинди. Сўнг ҳаво салқин келиб, ғўза авж олмади. Бунинг устига ўт босиб кетди. Ёзда эса ҳаво кутилмаганда қизиб кетди. Пахта кечроқ етилганини ҳисобга олиб дефолиацияни ўтган йилга нисбатан ўн кунча кеч бошладик. Бунда «Ташхимсельмаш» машинасозлари яратган янги ОВХлар иш берди. Бу йил хлорад магний ишлатмадик. Натижада ўртача ҳар гектар майдондан 3—4 центнердан ҳосил сақлаб қолинди. Бу мавсумдаги теримни уч босқичга бўлиб ўтказамиз. Буни ҳозир далага бирга чиққанимизда ўз кўзингиз билан кўрасиз.

Дарвоқе, ўқув-тажриба хўжалигида авваллари биринчи машина теримидаёқ ҳосилнинг 70—80 проценти териб олинарди. Бу мавсумда эса биринчи терим у ёқда турсин иккинчи теримга 50—60 процент ҳосил қоляпти. Ҳамма гап шундаки, институт педагог ва студентлар коллективи бу ерда ўз вақтида (28 сентябрдаёқ) ҳашарга етиб келишди. 1880 нафардан зиёд студентлар Мурожаатга амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Ёзда ҳарорат кескин кўтарилиши натижасида ғўзаларнинг ўрта ярусидаги ҳосилнинг бир қисми тушиб кетди. Пастки ярусда пахталар чаман очилган. Ғўзаларнинг юқори ярусида эса ҳали кўсаклар кўм-кўк. Агар мана шундай пайкалга ўйламай нетмай машина киргизилса, юқориги ярусдаги кўсаклар, демак ҳосилнинг анчагина қисми шпинделлар орасида эзилиб кетади. Буни ҳисобга олган хўжалик раҳбарлари шу ғанимат дамларда суръатга қанот бағишлаш учун қўл теримидан муваффақиятли фойдаланмоқдалар.

Институтнинг оппоқ этак тутган юзлаб студентлари худди пахтазорга қўнган оқ кабутарларни эслатади. Улар асосан биринчи ва иккинчи курс студентлари экан. Биз энг пешқадам Мусурмонқул Аноров бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси иши билан танишдик. Студентлар ташаббус кўрсатишиб, ўқитувчисиз бригада ташкил этишибди. Гидротехника иншоотлари қурилиши факультетининг биринчи курс студентларидан И. Абдуллаев, М. Раҳмонов, Ш. Худойбердиев, Ж. Саримсоқов, С. Имомов, К. Муродов, В. Нурбоев, А. Лиларнинг ҳар бири мавсумда 1,5 тоннадан «оқ олтин» териб беришга аҳд қилган. Шунингдек, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш факультетининг студенти Бешимов, Жабборов, гидромелиорация факультетининг студенти Г. Рўзиева ва бошқалар ҳар куни 130—140 килограммдан «оқ олтин» териб беришяпти.

Студентларга жуда яхши шарт-шароит яратиб берилган. Уларга кунда икки маҳал гўштли иссиқ овқат, ҳар куни эрталаб эса шакар, сарёғ, тухум ва повидло берилмоқда.

Шуниси характерлики, бу институт студентлари хўжаликда чигит экиш, уни парвариш қилишда ҳам актив қатнашган эдилар. Бу ерда алоҳида қизлар бригадаси ташкил этилган. Фалсафа кафедрасининг ўқитувчиси Тамара Мирнёзова, ҳисоблаш-математика факультетининг катта ўқитувчиси Раиса Ивановна Жукова қизлар бригадасига бош-қош бўлмоқдалар. Ҳозир студентлар ўртасидаги мусобақада гидротехника иншоотлари қурилиши, гидромелиорация ишларини механизациялаш ва сув хўжалиги экономикаси факультетларининг студентлари олдинда бормоқдалар.

Жиззах областининг Зарбдор районида ҳам институтнинг юзлаб студентлари республиканинг 6 миллион тонналик хирмонига ўз муносиб ҳиссаларини қўшишга аҳд қилганлар.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ҚИШГА ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК ТАЪМИНЛАНСИН

Ўн саккизинчи чақириқ Тошкент шаҳар Советининг олтинчи сессиясида «Шаҳар халқ хўжалиги барча тармоқларининг 1983—1984 йиллар қиш шароитида узлуксиз ишлашини таъминлаш ва ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаш ҳамда оқилона фойдаланилиши бўйича ишларни кучайтириш юзасидан халқ депутатлари Советларининг вазифалари тўғрисида» қарор қабул қилинди. Унда таъкидланадики, турли тармоқ корхоналарининг иши, шаҳар ташкилотларининг фаолияти ноқулай обҳаво шароити туфайли мураккаблашган пайтда масъулиятли вазифаларнинг муваффақиятли амалга оширилиши қишга ўз вақтида ва пухта тайёргарлик кўрилишига кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади.

Бир мунча иссиқ келган 1982 — 1983 йиллар қиш даврида энергетика, транспорт, уй-жой ва ремонт ташкилотлари томонидан йўл қўйилган бир қатор жиддий нуқсон ва камчиликлар, айрим хўжалик раҳбарларининг қиш олди ишларини бажаришга юзаки муносабатда бўлганликлари аниқланган эди. Шаҳарнинг айрим саноат корхоналари ва ташкилотлари қишга рисоладагидек тайёргарлик кўришмаган, етарли миқдорда резерв ёқилғи жамғаришмаган, улардан айримлари энергия истеъмоли режимини бузишган эди.

Ана шу нуқсон ва камчиликларнинг ҳаммаси шаҳар хўжалигини 1983 — 1984 йиллар куз-қиш шароитида ишлашга тайёрлаш бўйича асосий тадбирлар планини ишлаб чиқишда ҳисобга олинди. Бу план Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қарори билан шу йилнинг май ойида тасдиқланган бўлиб, унинг амалга оширилиши шаҳар партия ва совет органларининг мунтазам назорати остига олинган.

Белгиланган тадбирларнинг кўпчилиги ўз муддатида сифатли қилиб бажариляпти. Шу билан бирга, сессия бажарилган ишларга танқидий назар билан қараб кўрсатиб ўтдики, шаҳарнинг айрим корхона ва ташкилотлари қишга тайёргарлик бўйича белгиланган тадбирларни бажаришда қолоқликка йўл қўйишди.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети барча меҳнат коллективларини, турар жой бўйича аҳолини шаҳар хўжалигининг 1983 — 1984 йиллар қиш шароитида бир маромда ишлашга, белгиланган планга қатъий риоя этган ҳолда сўзсиз, ўз вақтида, сифатли тайёргарлигини таъминлашга сафарбар этишни халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари, уларнинг Бош бошқармалари, бошқармалари, бўлимлари ва трестлари, саноат, қурилиш, транспорт, уй-жой органлари ва бошқа корхоналар, ташкилотлар раҳбарларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблашга қарор қилди.

Қиш олди ишларини бажаришда палапартишлик, бепарволик ҳолларига қарши қатъий кураш олиб борилсин.

Шаҳар Совети ижроия комитетининг Бош бошқармалари, бошқармалари, бўлимлари ва трестлари, халқ депутатлари район Советлари ижроия комитетлари, шаҳар корхоналари ва ташкилотлари зиммасига қуйидаги вазифа юклатилади: қиш олди ремонт, созлаш ва бошқа ишларнинг юқори сифатли бўлишини таъминлаш, хўжаликларда ёқилғининг норматив запасларини яратиш, турар жой, ишлаб чиқариш ва жамоат бинолари газ, иссиқлик, сув билан бир маромда таъминланишини ташкил этиш.

Технологик жараёнларини такомиллаштириш, хоналарни қиш олдидан жиҳозлаш, иссиқлик системаларини созлаш, қувурларини ихота қилиш ва бошқа тадбирларни амалга ошириш йўли билан ёқилғи-энергетика ресурсларидан самарали фойдаланилишини оширишга қаратилган ташкилий ва техник чоралар амалга оширилсин.

Тошкентга меҳнатдаги муваффақиятлари ва 2000 йиллиги муносабати билан Ватаннинг юксак мукофоти — Ленин ордени топширилганлигини шараф билан оқлаш учун 1983 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақа авж олдирилсин. Ҳар бир ишлаб чиқариш ва маиший корпусда, ҳар бир қурилишда иситиш хўжаликлари, мазут идишлари, барча технология жиҳозлари қиш даврида самарали ва пухта ишлашини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилсин.

Белгиланган муддатларда норматив бўйича резерв ёқилғи запаслари жамғарилиши таъминлансин.

Ёқилғи ва энергияни тежаш бўйича илғор корхоналарнинг тажрибаси кенг ёйилсин; қатъий иқтисод режими яратилишига имконият берувчи маънавий ва моддий рағбатлантириш системаси қўлланилсин. Халқ депутатлари район Советлари ижроия комитетлари, шаҳар уй-жой бошқармаси, ўз ихтиёрида уй-жой фонди бўлган корхоналар ва ташкилотлар турар жойларни капитал ва жорий ремонт қилиш бўйича барча ишларни ўз вақтида бажаришсин. Биноларнинг ертўлалари ва томлари, зинапоялар ва уйларнинг йўлаклари иссиқ бўлиши таъминлансин. Иссиқлик ва сув таъминоти системаларини созлаш ва профилактик кўрикдан ўтказиш шундай олиб борилсинки, токи бу ишлар ўз муддатида тўла ҳажмда ниҳоясига етказилсин, қиш даврида турар жойларнинг иссиқлик, сув, энергия таъминотида узилишлар бўлишининг олди олинсин.

Халқ маорифи Бош бошқармаси, соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси, шаҳар хўжалиги объектларини капитал ремонт қилиш бошқармаси, халқ депутатлари район Советлари ижроия комитетлари мактабгача болалар ва даволаш муассасаларини капитал ва жорий ремонт қилиш ишлари суръатини оширсинлар, ана шу ишларнинг тадбирларда белгиланган муддатларда тугалланишини таъминласинлар.

Савдо Бош бошқармаси, умумий овқатланиш Бош бошқармаси, «Ташплодоовощ» бирлашмаси, халқ депутатлари район Советлари ижроия комитетлари мева-сабзавот омборлари ҳамда уларнинг технология жиҳозлари ва уларнинг атрофидаги йўллар белгиланган муддатларда тайёрланишини таъминласинлар. Белгиланган планга мувофиқ картошка, сабзавот ва мевалар ўз вақтида ташиб келтирилиши ва сақланишига, шунингдек, шаҳар аҳолиси мева-сабзавот маҳсулотлари билан йил бўйи узлуксиз таъминланишига алоҳида эътибор қаратилсин.

Магазинларда уй-жойни иситиш, шунингдек, гражданларнинг ҳисобига квартираларни ремонт қилиш учун керакли материаллар ва буюмлар кенг миқёсда сотилиши ташкил этилсин.

«Таштеплосе т ь», «ТашгорПЭС» корхоналари, халқ депутатлари район Советлари ижроия комитетлари эса зудлик билан эскирган иссиқлик тармоқларини қайта ётқизиш, уларни синаш пайтида аниқланган нуқсонларни бартараф этиш, шунингдек, қозонлар, электр тармоқларининг энергетика ва бошқа жиҳозларни, юқори вольтли линияларни капитал ва жорий ремонт қилиш ишларини тугаллаш чораларини кўрсинлар.

Капитал қурилиш Бош бошқармаси «Таштеплосеть», «ТашгорПЭС» корхоналари, «Водоканал» тресги ва бошқа ташкилотлар 250 километрли иссиқлик ва бошқа тармоқларни фойдаланувчи ташкилотларнинг балансига ўтказишни ниҳоясига етказишлари ва бунинг ҳисобига тугалланмаган қурилиш ҳажмини пасайтиришга эришиш топширилди. Фойдаланувчилар эса бу тармоқларнинг қиш шароитида бир маромда ишлашини таъминласинлар.

«Главташпасса в т о-транс», трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси уларнинг ишларини координациялаш бўйича бошқарма зиммасига қиш шароитида ҳаракатдаги составнинг планли миқдорда линияга чиқарилишини таъминлаш, трамвайлар, троллейбуслар, автобуслар, маршрутли ва енгил таксиларнинг ҳаракат графигига қаттиқ риоя этишини таъминлаш юкланди. Транспорт хўжаликларида ишлаб чиқариш базасини ўз вақтида тайёрлаб қўйишга алоҳида эътибор қаратилсин.

«Водоканал» тресги сув етказиб берилишида нуқсонлар рўй берган шаҳар микрорайонларида бундай нуқсонларни 1983 —1984 йиллар қиш шароитида такрорланишини истисно этувчи зарур техникавий тадбирларни амалга оширишга алоҳида эътибор қаратсин.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ишонч билдирадики, Тошкентнинг Ленин ордени билан тақдирланганлигидан илҳомланган маҳаллий Советларнинг депутатлари, саноат, қурилиш, транспорт, халқ хўжалиги бошқа тармоқлари корхоналарининг меҳнат коллективлари шаҳар партия ташкилотининг раҳбарлиги остида ўзларининг бутун куч, билим ва тажрибаларини қишга пухта тайёргарлик кўрилишига, юқори унумли меҳнат қилиш учун кулай шароит яратилишига сафарбар этадилар. Ўн биринчи беш йилликнинг топшириқлари бажарилишига, КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) ва июнь (1983 йил) Пленумлари қарорлари амалга оширилишига муносиб ҳисса қўшадилар.

АХЛОҚ МАВЗУИДА

ҚУШНИНГ ҲАМ УЯСИ БУЗИЛМАСИН

...ли қайтгани са[...]й. Сакина хола кенжа[...]ойини кўп ўйлайди[...]ан бўлиб қолди. Шукур, бошқа болала[...]ндан тинган: ўғил уй[...]нтириб, уч қиз узат[...]. Ҳаммаси ували[...]ли. Ўн икки наби[...] бор. Бундан ор[...]хт бўладими! [...] Қизиқ, инсо[...]ни сари яна кў[...]лавераркан. Ҳам[...]ил-қизлари уйли-[...]ўлиб кетиб, б[...] кенжатойи б[...]хотдек ҳовлида [...]лишган. Ўғил-[...]анба ё дам о[...]ари тўпланиш[...] қолишса, ҳо[...] тўйхона бўлиб [...] Бошқа пайтлар[...]виллайди-қолади.

Сакина хола ба[...]ни бекам санай[...] Уларни аллада ази[...] қилиб боққан эди, ҳаммалари эсли-хушли бўлишди, ҳеч қайсиси беш бармоғини оғзига тиқмайди, тинч-хотиржам яшашади. Кенжатойининг бир бошини икки қилиб олса — марра уники: тунов куни келган ўртоқлари ҳазил-мутойиба билан бир қизнинг исмини тилга олишди.

— Дилга ором бўлмаса, бу танга ором на керак...—деб шеър тўқиган бўлди ўғлининг Баҳодир деган ўртоғи.

Сакина хола билса, ўғли Дилором деган қизга кўнгил қўйибди. Яхши қиздирки, ўғли севган. Шу мулоҳазалар билан бир ён қўшнисини ҳамроҳ қилиб олди-да, қиз кўргани кетди...

Елиб-югуриб қиз кўрарга кетган Сакина хола эшикдан шалвираб кириб келди. Қўлидаги сумкани айвон четига қўйиб, зинапояга чўкди-ю, ўйланиб қолди. Ичкаридан чиққан Равшанжон онасини паришонҳол кўриб хайрон бўлди.

— Яхши бориб келдингизми, ойи? — деди ўғли ниҳоят.

— Яхши... яхши... — деди онаси паришон ҳолда, кейин бирданига кўтара савдо қилди: бу хонадон бизга тўғри келмайди, болам.

Онанинг кўз ўнгига кўча эшик йўлагида турган ахлат пақир, унинг устидаги бурда нонлар келди. Ҳовли супурги кўрмаган. Уйда ҳамма нарса палапартиш: йўлакдаги ойна рахида қатирмоч бў[...] кетган пайпоқ, кир-чир чойнак-пиёла, тароқ ва яна алланима балолар... Бунинг устига улар кириб борганда она-бола бир-бири билан айтишиб туришган экан. Қизининг бетга чопарлиги-ей! Она булар ҳақида индамади. Фақат яна бояги гапни такрорлади:

— Жон болам, хафа бўлмагину, лекин бунинг бизга тўғри келмайди. Тенг-тенги билан, деган гап бор.

Ўғлининг авзойи ўзгарди. Онанинг илтижоли бу сўзларида у негадир ғараз кўрди. Тоқатсизланиб бошини сарак-сарак қилди, онасининг кўзига қарамай, норозилик билан деди:

— Тушунмадим ойи. Уйлан-уйлан дейсиз, маъқул кўрганинг бўлса айт дейсиз. Энди бунақа қилиб ўтирибсиз...

— Ўртоқларинг ҳаммасини айтишди, болам. Бири Фарҳод бўлса, бири Ширин дейишди. Лекин, ҳусн — тўйда, ақл — кунда керак, болам.

Ўғли жаҳл билан қошини чимирди.

— Ёшсан болам, ҳаётнинг пасти-баландини билмайсан ҳали. Яна ўтдай куйиб қолмайлик, дейман-да. Ёмон турмуш — яшатмас деб бежиз айтишмаган. Ўйланмай қилинган турмуш, бир умрлик ташвиш, болам. Онасининг босар-тусари бошқача, бебилиска топган давлати қутиртириб юборган кўринади.

— Қизиқ гапларни айтасиз-да, ойи. Бунақа эскича эмас эдингиз-ку.

Сакина хола ўғил-қизларини маслаҳатга чақирди: ҳаммаси уйли-жойли, ҳаётий тажрибалари ҳам етарли. Ҳаммалариям бир бўлди, аммо кенжа ўғил гапида туриб олди.

— Майли, болам, мендан домонгир бўлма, — деди ахийри она. — Буни умр савдоси дейдилар...

Она топган-тутганини ўртага ташлади, ўғил-қизлари ҳам қараб туришмади, мўъжазгина, жуда ширин тўй бўлди.

Кўнгилсизликлар эса ўша тўй қуниёқ бошланди. Қуда-андалар ўтирган хонага ошнон ташиб юрган дастурхончи аёл совуқ гап топиб келди. Эмишки, хотин қуда пешонасига бир урганмиш-да: «Болагинамнинг пешонаси шўр бўлмаса не-не айтувлик жойларни қўйиб, шу бева-бечорага бераманми...» деганмиш.

Сакина хола бу гапларни орқага ташлади. «Юз киши бор жойда, юз оғиз гап бор, — деди у ўзича. — Болам-бўтам, қилиб йўлга соламан, ёш ниҳол, ҳали ҳамманинг ҳаваси келсинки...».

Лекин... Афсус... Келин келиптики, бирор кун унинг чиройини очиқ кўрмади. Чарларнинг эртасига келинчак нонуштага чиқмади. Она-ўғил ер чизиб ўтириб чой ичган бўлишди-ю, индамай туриб кетишди. Келиннинг нимадан хафалигини билолмай онанинг жони ҳалак эди. Мижи-мижи гап кўпайгандан кўпайиб борарди: овқат пиширишдан тортиб, кир ювишгача жанжалга сабаб бўлаверди.

— Бизникида тайёр газ, иссиқ сув... Шу маҳалгачаям газ олмаган хонадон бор экана, ё табва... Бир жоним экан, онамникига борсам ҳам тўйиб келаман...

— Газ керак бўлса олақоласизлар. Икковингиз ишлаб, тиришиб-тармашиб ўтказвола қоларсизлар. Тиришган қир ошибди, дейдилар...

— Менга зарил кептими?.. Ўғлингиз эпласа уй қилсин, эпламаса жавобимни берсин...

— Қўйинг бундай гапни, болам, қўша қаринглар. Ҳали шундай кунларни кўрасизларки, ҳамманинг ҳаваси келсин...

Бир куни она келинчакка ишга тушиш масаласида сўз очди-ю, қолди балога.

— Ишлайдиган бўлсам эрга тегиб нима қилардим? Битта хотинини боқолмаса ўғлингизни нега уйлантирдингиз?!

— Ойи, қўйинг, аралашманг бизнинг турмушимизга! — умрида биринчи бор зарда билан гапирди ўғил.

Унинг зардали сўзи онанинг эт-этидан ўтиб кетди. Она ўзини қандай тутишни билмасди.

Келиннинг оғир оёқлигини сезганда онанинг боши кўкка етди. Ўғлини ёнига олиб, ҳомиладор аёл парваришга муҳтожлигини, оғир нарса кўтармаслиги кераклигини, ранжитмасликни уқтирди. Келинчакнинг ётоқчилайверганини сезганида эса, ўз қизларига айтган маслаҳатини берди.

— Бунақа пайтда одамнинг серҳаракат бўлгани яхши. Ҳомилани осон кўтаради киши...

Аммо бошлаган гапини охирига етказолмади.

— Қайнонанинг ҳаммаси бир гўр дегани тўғри экан. Сизга қолса хизматкор қилволсангиз, а?..

Бир кун уриш бўлган уйдан — қирқ кун барака кетади, дейишади. Ади-бадидан юраги сиқилган она кунини қўни-қўшнинникида ўтказар, зора мен йўғимда тиниб-тинчиб ўтиришса деган умидда ҳали катта ўғлиникига, ҳали қизлариникига кетиб қоладиган бўлди. Лекин қачон қайтса, аҳвол бирдай: келиннинг қовоғидан қор ёғаётгандек, ўғлининг ҳасратидан тутун чиқаётгандек кўринади.

Шу алфозда болали бўлишди. Болали бўлишдиямки тиниб-тинчишмади.

— Ойи, энди менинг ҳаётим нима бўлади? — сўради бир куни бош эгиб ўғил. — Келинингиз отланаяпти, кетармиш.

— Ота-она деган узоқни кўзлаб иш тутади. Синашта одамлар билан қуда бўлишни ўйлаганда, мана шундай кунларнинг олдини олган бўламизда, болам. Сиз ёшлар бўлса дарров бизни тушунмаганга чиқариб қўясизлар. Ҳаёт шунақа мураккаб. Келинда ҳам гуноҳ йўқ. Айб — кўрган тарбияда, қуш уясида кўрганини қилади.

Шу чоқ ичкаридан келин чиқиб келди. Қўлида боласи. Она-бола ҳайрон бўлиб қараб туришарди. Келинчак гурс-гурс юриб ўтиб кетаркан, қичқирди:

— Елкамнинг чуқури кўрсин бу уйни...

— Эҳ нодон, нодон, — деди ўғил пешонасига шапатилаб. —Қари билганни — пари билмас, дейдилару, мен нодон ўзимни билимдон санабман-а, кечиринг ойижон, кўзим энди очилди...

Она ўғлининг елкасига қоқди, ичидан зил кетиб турганига қарамай, уни кўча эшик томонга йўллади:

— Бор, болам, қайтариб кел. Аччиқ устида шундай қилди. Бор, болам.

Ўғли орқасидан мўлтираб қараб қолган онанинг лаблари шивирларди:

— Қушнинг ҳам уяси бузилмасин...

Холида АҲРОРОВА.

• Оқшом суҳбатлари

«Кузак шамоллари эсдилар яна...»

Куз шамоли, олтин куз таровати ўзгача! Шоир Уйғун айтгандек: «Ҳар фаслнинг ўз хислати бор, ҳар фаслнинг ўз фазилати». Дарҳақиқат, мевали дарахтларнинг шохларида шиғил-шиғил ҳосил. Ширин палак қовун-тарвузлар шарбатга айланган. Полиз экинларидан омборлар обод. Пахта хирмонлари кўкка бош кўтаряпти.

Куз фаслининг тиббий жиҳатдан ҳам ўзига хос сеҳрли ва мўъжизакор хислатлари бор. Куздаги мўл-кўлчиликнинг ўзи киши руҳиятига мамнунлик, хотиржамлик бағишлайди.

Эрта куз наҳорда ва кечки пайт ҳаво хийла салқин бўлади. Туш кези кун иссиқ бўлсада ёқимли шабада эсиб туради. Киши ўзини кун бўйи тетик, бардам сезади: исиб кетмайди, терга ботмайди, ташналик сезмайди. Кислороднинг қонга сўрилиши ҳам осон кечади. Шунинг учун ҳам киши кузда тўйиб-тўйиб нафас олгиси келади.

Она табиат қонуники, кузда ҳарорат кун оша сўниб боради. Қалдирғоч, турна, булдуруқ ва бошқа иссиқсевар қушлар диёримизни кўкламгача тарк этадилар. Кушлар тикилинчи туфайли бузилган ўргимчаклар уясидан кумуш мезонлар ҳавога кўтарилади. Қуёш ҳам ёзнинг қуёшига ўхшамайди. Шоир Абдулла Орипов ташбеҳи билан айтганда:

Қуёш ҳам фалакда
бамисоли рўё,
У энди ёндирмас,
ялтирар фақат...

Ҳароратсиз қуёшда киши қалин кийим кияди. Қуёш энди одам териси рангини ўзгартирмайди. Бу ҳодисани азалдан пайқаган доно кексалар: «Келинингни баҳорги офтобга тобла, қизингни кузги офтобга тобла», деб кўзларини маъноли қисиб қўйишган.

Сумбулада фақат ҳаво мусаффо бўлибгина қолмай, балки сув ҳам тинади. Одамнинг ранги ҳам тиниқиб, ҳушсурат бўлади. Витаминларга бой шакарпалак мевалар мушакларни, юрак ва жигарни табиий глюкоза билан таъминлайди. Натижада юрак дадил уради, таноб жойига келади, қон босими маромида бўлади. Умумий бардамлик юзага келиши сабабли киши эски дардидан халос бўлади. Иштаҳа очилиб, таомнинг мазасини сезади, ҳузур қилади, сурункали қабзиятдан қутилади этга-эт қўшилади.

Кузнинг ўзига хос касалликлари ҳам бўлади. Ўпкага совуқ ҳаво кириши билан эски йўтал (сурункали бронхит, бронхиал астма, зотилжам) қўзғалиши ёки бод, бел умуман бўғин оғриқларининг «уйғониб» қолиш хавфи бор. Болаларда томоқ безларининг яллиғланиши, қулоқнинг оғриши, бош суяк оралиғидаги бўшлиқларнинг шамоллаши каби хасталиклар қайталаниши мумкин. Шунинг учун кечаси очиқ дераза олдида ухламаслик, транспортда очиқ ойна рўпарасида бўлмаслик, совуқ ичимликлардан воз кечиш, айниқса асабни бузмаслик зарур.

Кузда оёқни қуруқ ва иссиқ тутиш фойдали. Пойафзал кунора мойланса, ундан нам ўтмайди.

Куз ҳавосидан қиш нафаси келиб туради. Ора-чора ҳаво совиб, ёғин бошланади. Биринчи қирғияк ёмғири ёз бўйи йиғилиб ётган чангларни ювиб дарахтларни кўркам қилади. Ҳавонинг мусаффолигидан, кўкатларнинг равшан ва покизалигидан кўз қувват олади, асаб яйрайди. Ана шундай сўлим кунларда эрта наҳор ва кечки пайтларда сайр этиш, она-табиат қўйнида бўлиш жонга роҳат бағишлайди.

Иккинчи қирғияк ёмғири хийла совуқ ва давомли бўлиб, кишининг этини увиштиради. Учинчи қирғияк ёмғири қор аралаш келиб, қишнинг бўсағада турганидан дарак беради. Тўсатдан бошланган қиш изғиринини эса киши саломатлигига ёмон таъсир қилади. Ҳароратни ва ҳаво босимини бир зумда ағдар-тўнтар қилиб юборадиган об-ҳаво киши руҳига салбий таъсир қилади. Жисмонан чиниқмаган киши шунақа кунларда шамоллаб қолиши мумкин: бош оғрийди, бурундан сув келади, акса уради...

Шамоллаганда дарров ҳароратни ўлчаб, муолажага ўтиш керак. Йил бўйи эрта наҳорда пиёда югуриш, совуқ сув билан ювиниш, томоқни ғарғара қилиш, бурунга сув тортиш, сўнг яхшилаб артиниш каби тадбирлар кишининг чидамлилигини оширади. Эрта кузда бунақа чиниққан киши шамоллаш, тумов ва ҳаттоки грипга ҳам чалинмайди.

Зикрилла ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати, Н. Пирогов мукофотининг лауреати.

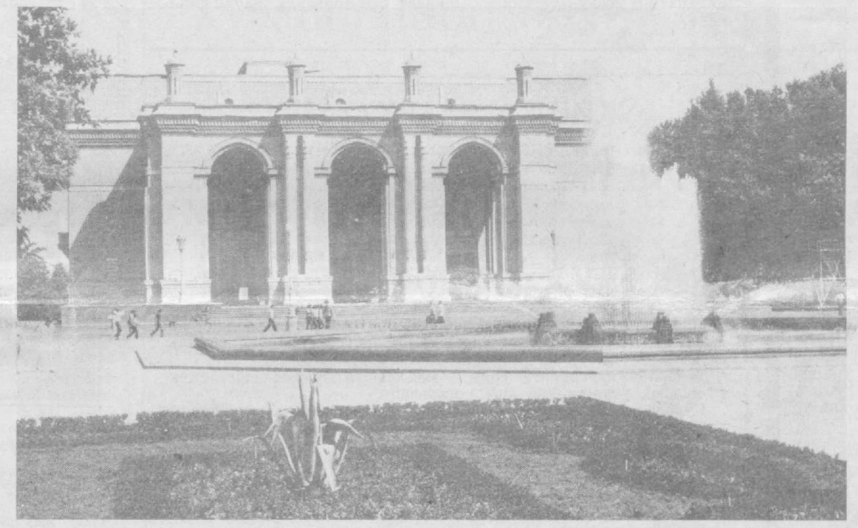

БУГУНГИ ТОШКЕНТ
СУРАТДА: театр майдони. Бу ер ҳамшаҳарларимизнинг ҳамда меҳмонларнинг севимли сайргоҳларидан бири.

СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасида

ҲАММА НАРСАДА ТЕЖАМКОРЛИК

Маълумки, ёқилғи қазиб чиқариш қимматга тушиб бормоқда. Бунга сабаб шуки, ёқилғи чиқадиган марказлар бориш қийин бўлган районларга жилмоқда, эски конларда эса конгеология шароитлари ёмонлашмоқда. Шунинг учун ҳам хом ашёни тежаш айниқса актуаллашмоқда: хом ашёни кўпайтиришдан кўра уни тежаш энди нафли бўлиб қолди. Яқинда очилган «нефть саноатида моддий ресурслар ва ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаш» виставкасининг материаллари шунга ишонч ҳосил қилдиради. Мутахассисларнинг ҳисобларига кўра ҳозирги пайтда ёқилғини тежаш тадбирларига кетадиган харажатлар уни қазиб чиқаришни ва истеъмолчиларга етказиб беришни кўпайтиришдан кўра икки-уч баравар нафлидир. Шунинг учун ҳам хозирги беш йилликда 200 миллион тоннадан кўпроқ шартли ёқилғини тежаш вазифаси қўйилган. Қиёслаш учун эслатиб ўтайликки, бундан 15 йил аввал 300 миллион тонна ёқилғи тежалганди.

Нефть саноати ходимлари беш йиллик план-топшириқларини моддий ресурслар ва меҳнат ресурслари истеъмолини кўпайтирмай бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Энергияни тежайдиган технологияларни, тежамли машина-ускуналар нефть қудуқларини қавлайдиган ва уларни қазиб чиқарадиган установкаларни жорий этиш шунга қаратилган. Тармоқда бир йилда биргина процент энергияни тежаш натижасида 715 минг тонна шартли ёқилғини асраб қолиш мумкин бўлади.

Виставкада кўрсатилган янги илғор ечимлар орасида телевизион бошқариш блокли ва диспетчерлик пультидан назорат этиладиган қудуқларни бошқариш станцияси бор. Янги синхрон электр моторлар ишлаб чиқаришга жорий этилди, насос станцияларига шундай моторлар қўйилмоқда. Шунингдек ёритишни автомат тарзда ўчирадиган установкалар жорий этилди, бу установкалар 385 миллион киловатт-соатдан кўп электр энергиясини тежашга имкон берди.

ЯНГИЧА УСУЛДА

Клайпедада омбор биноси саҳнини ибратли тежаш ва ортиқча меҳнат қилмай қишга сабзавот ва мева ғамлашни кўпайтиришни ўрганиб олишди. Бу иш харидорлар учун магазинлардаги маҳсулотларни кўпайтирди, уларни сифатли қилди.

Мева-сабзавот бирлашмасида янги иш методини жорий этиш пировард натижаси шундай бўлди. СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасида очилган «Сабзавот маҳсулотлари ва картошка етиштириш, тайёрлаш, ташиш, сақлаш ва реализация қилиш виставкаси очилди. Клайпедада виставканинг номида акс этган ишлаб чиқариш жараёнларининг ҳаммаси маҳорат билан бирга бажариладиган бўлди. Бирлашманинг ўзида хизмат ва бўлимлар марказлаштирилди. Хом ашёни қабул қилиш, уни асраш, қадоқлашга доир кўпгина ишлар кенг кўламда механизациялаштирилди.

Қишга маҳсулот асрашда сабзавот ва мева учун сермеҳнат ва зарарли бўлган ағдариш босқичига барҳам берилди. Эндиликда мева ва сабзавот тўғридан-тўғри боғ ва далада қабул қилиб олинади ва махсус контейнерларга жойлаб асраш учун базаларга келтирилади. Маҳсулотлар солинган контейнерлар омбор холодильникларида тўрт қатор бўлиб қулай туради.

ЧИҚИТДАН ДАРОМАД

Одатдаги ахлатни олиб бориб жарга ағдариш ва ҳатто ёқишдан кўра уни халқ хўжалиги учун керакли маҳсулотга айлантириш анча нафлидир. Ленинградда айни шундай қилинмоқда. Бу ерда уйлардан чиқадиган қаттиқ ахлатни механизмлар воситасида қайта ишлайдиган тажриба заводи ишлаб турибди. Мамлакатдаги шу биринчи корхона ҳар йили 900 минг куб метр шаҳар ахлатидан кўпдан-кўп нафли маҳсулотлар ажратиб олмоқда.

СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасида очилган «чиқитсиз ва кам чиқит технологиялар — атроф-муҳитни муҳофаза этувчи бош омилдир» виставкасида масалан, ҳар йили Ленинград атрофи хўжаликлари заводдан 150 минг тонна компост олиб, ундан ўғит ва биологик ёқилғи сифатида фойдаланаётганликларини билиш мумкин. Компост теплицаларда ерни илитишда қўлланади: унда секин ўтувчи микробиологик жараёнлар анчагина иссиқ чиқаради. Янги цехда ҳаттоки ёғоч, резина, пластик ҳам қайта ишланиб улардан битум масса, смола, углеродли қаттиқ бирикмалар ва ҳаттоки ёқиладиган газ тайёрланмоқда.

Корхона фаолиятининг яна бир муҳим, социал-экологик томони бор. У табиатни ахлатдан тозалайди. (Статистика маълумотларига кўра катта шаҳарда яшайдиган ҳар бир кишига бир йилда бир тонна қаттиқ рўзғор ахлати тўғри келади). Бунинг устига заводнинг ўзи тоза корхонадир: тутун ҳам чиқармайди бурқсирамайди, оқинди сув ташламайди. У ўзининг технологик эҳтиёжлари учун ҳам сув ишлатмайди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЧССР. Брнодаги халқаро ярмаркада Совет Иттифоқи куни муваффақиятли ўтди. СССР экспозициясида 2 минг экспонат намойиш этилди. Уларнинг салкам 80 процентини янгиликлардир.
СУРАТДА: Совет павильони: олдиндаги очиқ стендда «Автоэкспорт» Бутуниттифоқ бирлашмасининг турли автомобиль ва автобуслари намойиш этилмоқда.
ЧТК — ТАСС телефотоси.

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

ЛИНЦ. «Линц-Корнейбург» бирлашмаси кемасозлик корхоналаридан бирида австриялик кемасозлар қурган яна бир кема совет буюртмачиларига топширилди. Бу — сузувчи гидравлик экскаватор бўлиб, у газ ва нефть қувурлари трассаларида қувур ётқизиш учун мўлжалланган. Бу экскаватор трасса, дарё ўзанлари ва кўлларни кесиб ўтадиган жойларда фойдаланилади. Механизм чуқурлиги 28 метргача борадиган сув ҳавзаларида ишлаши мумкин.

Янги кема— Совет-Австрия иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлиги муваффақиятли равишда ривожланаётганлигини кўрсатувчи яққол мисоллардан биридир. Кемани лойиҳалашда совет мутахассислари ҳам қатнашдилар.

«Линц—Корнейбург» бирлашмаси СССР учун 30 йилдан кўпроқ вақтдан буён кемалар қурмоқда. Шу вақт ичида кемасозлик корхонасида Совет Иттифоқи учун 170 га яқин кема қурилди.

Совет буюртмалари туфайли кемасозлар ишдан бўшатиш нима эканлигини кўпдан бери билмайдилар: улар бир неча йил олдиндан иш билан таъминланганди р л а р. «Линц — Корнейбург» бирлашмаси Австрия—Совет жамиятининг коллектив аъзосидир.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

БЕРЛИН. Берлиннинг Марцан районидаги станоксозлик заводи социалистик мусобақа илғорлари рўйхатининг бошида туриб «Аъло сифатли ишлаётган корхона» деган фахрий номни 10 йилдан буён сурункасига сақлаб келмоқда. Бутун ана шу йиллар мобайнида завод ишчилари, инженерлари, конструкторлари ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун кураш олиб бордилар. Улар маҳсулот ишлаб чиқаришнинг уч баравар, давлат сифат белгиси қўйилган асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришнинг қарийб тўрт баравар кўпайишига эришдилар.

Корхонада ишлаб чиқарилаётган станок ва машиналарни янгилаш жараёни ҳамон давом этмоқда, рақамли программалар билан бошқариладиган машина-ускуналарнинг янги турларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилмоқда. Шу йилнинг ўзидагина корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулот турларининг 30 проценти янгиланади.

* * *

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Буржуазия партияси—христиан демократик иттифоқ партияси бошчилик қилаётган Ғарбий Берлин шаҳар сенати иш ўринларини «тугатиш» сиёсати учун жавобгардир. Ана шу сиёсат натижасида ишсизлар мисли кўрилмаган даражада кўпайиб бормоқда. Меҳнаткашларнинг энг йирик ташкилоти — Ғарбий Берлин металлистлар касаба союзининг бу ерда эълон қилинган баёнотида ана шу ҳақда гапирилади. Баёнотда уқтириб ўтилганидек, «Леве» фирмаси ишчи ва хизматчиларидан 350 дан кўпроқ кишининг ишдан бўшатилганлиги «шаҳар маъмурлари билан корхона эгаларининг меҳнаткашлар манфаатларига зид ҳамкорлигининг типик намунасидир». Бу ишчи ва хизматчилар «ортиқча» кишилар армияси меҳнатга қобилиятли шаҳар аҳолисининг 10 процентидан ҳам кўпроқини ташкил этган бир пайтда ишсиз қолишдч.

ПАЙВАНДЛОВЧИ РОБОТ

Зволен илмий тадқиқот институтининг мутахассислари Словакияда биринчи пайвандловчи роботни ишлаб чиқдилар. У қурилиш машиналари ва ер қазиш машиналарини тайёрлашда ишлатилади. Бундаги пайвандлаш ишлари 30 процентга яқинлашади. Узеллар ҳаракатини тезлатиш ҳисобига пайвандлаш вақтини анча камайтириш мумкин бўлди. Янги машина ҳар томонлама синалиб бўлингач, 1985 йилдан бошлаб уни кўплаб ишлаб чиқариш мўлжалланган.

Саноат манипуляторларидан кенг кўламда фойдаланиш асосида автоматлаштириш программаси — Чехословакия халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишларидан биридир. Шу ўн йилликда одамнинг механик дастёрлари саноатнинг турли тармоқларида 30 мингга яқин ишчи қўлини бўшатишга имкон беради. Бу ишчилардан бошқа участкаларда фойдаланилади.

Гармонсимон қоплама

Швециянинг «Берлекс» фирмаси ишдан чиққан эски автомобиль шиналаридан ясаётган гармонсимон қоплама мактаблар, касалхоналар, дам олиш жойлари ёнига, шунингдек, йўлнинг шикастланган ва ремонт қилинаётган участкалари яқинига вақтинча тўшаб қўйилади ва натижада автотранспорт ҳайдовчилар тезликни пасайтиришга мажбур бўладилар. Бундай қопламани олиб юриш осон, ўралган ҳолда сақланади ва йўлнинг юзига яхши жипслашади.

Экспонатлар ҳикоя қилади

Убсунур аймоғи маркази — Улангом шаҳрида ташкил этилган музей экспонатлари Монголия қишлоғида халқ соғлиқни сақлаш системасини тиклаш ва ривожлантиришга бағишланган. Музей экспозициясида Монголияда халқ ҳокимияти ғалабасидан кейин дарҳол ташкил этилган соғлиқни муҳофаза қилиш системасининг дастлабки ишларига оид кўплаб фотосуратлар, ҳужжатлар бор.

Алоҳида бўлим кенг тарқаладиган касалликларга, эмчиликка қарши курашда, миллий кадрлар тайёрлаш ишида монгол ҳамкасбларига ёрдам берган совет врачларининг кўп қиррали олийжаноб фаолияти билан таништиради.

Ғалати эксперимент

Балиқни товуш сигналлари ёрдамида тўрга жалб этиш мумкин, деб ҳисобланмоқда. Япониядаги балиқ заводларидан бирида майда балиқларга товуш сигналлари таъсир эттирилмоқда. Бу сигналлар уларнинг хотирасида неча йиллар сақланиб қолади, деб тахмин қилинмоқда. Шундай ўсган балиқни тегишли товуш чиқариб тўрга илинтириш мўлжалланмоқда. Бу эксперимент уч йил давом этади.

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

«ЙЎҚОТИЛГАН АВЛОД»

Шу йилнинг июнь ойи бошларида коллежнинг 17 ёшли студенти Норд Салема ваннахонада ўзини осиб қўйди. Бу воқеа унинг дугонаси ўзини-ўзи ўлдирганидан уч кун кейин содир бўлди. Ҳар икки ёшнинг ўлими Нью-Йорк штатидаги беш минг кишилик шаҳарча аҳолисини зўр ташвишга солди.

Агар бундай ҳодисалар Америка матбуотида тез-тез қайд этиб турилмаганида, балки бу воқеа ҳам қизғин муҳокамаларга сабаб бўлолмасди. Масалан, «Ю. С. Ньюс Энд Уролд рипорд» журналининг таъкидлашича, сўнгги икки ўн йилликда 15 ёшдан 24 ёшгача бўлган йигит-қизлар орасида ўз жонига суиқасд қилиш 300 процентга ошган. Лос-анжелеслик психолог Микаэл Пекнинг айтишича, ҳар йили аҳолининг ана шу группасидан бўлган бир миллионга яқин киши ўз-ўзини ўлдириш фикри билан яшайди. Тадқиқотчиларнинг ҳисоб-китобларини аниқ қайд этадиган расмий статистика бўлмасада, лекин ҳар йили етти мингга яқин ёшлар ўз-ўзини ўлдирадилар. 400 минг киши эса ҳаётини мана шундай тугатишга уриниб кўради. Кўпчилик мутахассислар бу рақамлар ҳақиқатан бир мунча узоқ деб ўйлашларининг боиси шундаки, ўз жонига суиқасд қилганларни ҳисобга олувчи полиция, баъзида марҳумнинг қариндош-уруғлари илтимосига биноан иш тутади. Натижада улар ўлим «бахтсиз ҳодиса» туфайли рўй берганлигини қайд этишади. Чунки ўз-ўзини ўлдириш атрофдаги одамлар назарида марҳумнинг оила аъзолари учун шармандали доғда.

«Ҳозир Қўшма Штатларда кузатилаётган бундай воқеаларни — дейди М. Пек, — очиқдан-очиқ ўз-ўзини ўлдириш эпидемияси деб атамоқ мумкин. Бу бахтсизлар келгусига ишончини йўқотган, ўзларини боши берк кўчага кириб қолган деб ҳисоблашади.

Қўшма Штатлар бошидан кечираётган иқтисодий кризис улар аҳволини янада оғирлаштиради. Оқ танли ёшлар ўртасида ишсизлар сони 20.4 процент, «қора танлилар» ўртасида 48.5 процентга кўтарилди. Ўз навбатида телевидение ҳам ўз «қора қилмиши» билан ёшларга таъсир ўтказмоқда. Нью-Йорк университетининг профессори Нейл Постманнинг айтишича телевидение ёшларга фожиавий таъсир кўрсатмоқда. У одамларни болаликдан маҳрум этмоқда. Телевидение аудиторияни ушлаш учун барча қабиҳликларни кўрсатишга интиляпти. Бу кўрсатувлар ёшларни яхшиликка ўргатмаяпти.

Қизиғи шундаки, кўпчилик йигит ва қизлар ўз ташвишларини турли наркотик моддаларни истеъмол қилиш билан унутмоқчи бўладилар. «Студентларга медицина ёрдами кўрсатиш хизмати»нинг маълумотича, 1981 йилда АҚШда Калифорния университетининг ярмига яқин ўқувчилари марихуана чекишга одатланишгани, тўртдан бир қисми эса кокаин истеъмол қилишгани қайд этилган.

Наркотиклар билан кураш олиб борувчи Миллий институт директори У. Поллиннинг маълумотига кўра, ўрта мактабларнинг ҳар 100 ўқувчисидан 65 таси наркотикларга ружу қўйган. Юқори синфларнинг 15 процент ўқувчилари эса ҳалитдан алкоголь бўлиб қолишган.

Жиноятчиликнинг кенг қулоч ёйдирувчи — оммавий наркомания айниқса ёшлар ўртасида жамиятнинг ҳал этиб бўлмайдиган иқтисодий проблемаларидан бири бўлиб қолмоқда.

«Биз жиноятчилик авж олган шароитда яшамоқдамиз, — деган эди 1982 йилнинг охирида Р. Рейган радио орқали сўзлаган нутқида. — у ўтган йили 22 минг киши ҳаётини олиб кетди ва барча Америка оилаларининг тахминан учдан бир қисмига катта ташвиш келтирди».

Бу ўринда АҚШ юстиция министрлигининг кўрсатмасига кўра мамлакатда содир бўлаётган хавфли жиноятларнинг 23 проценти 18 ёшга тўлмаган ўсмирлар ўртасида рўй бераётганлигини қўшимча қилишимиз мумкин, холос.

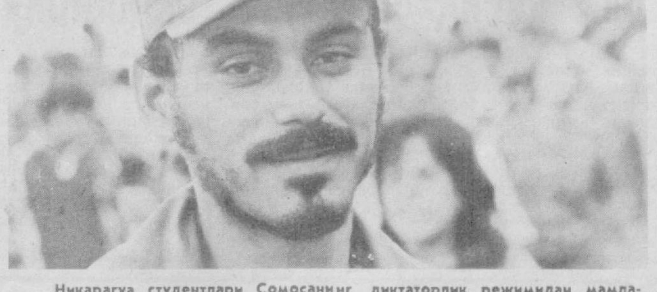

Никарагуа студентлари Сомосанинг диктаторлик режимидан мамлакатни озод қилиш учун ишчи ва деҳқонлар билан биргаликда курашди, эндиликда эса қўлга қурол олиб революция ғалабаларини ҳимоя қилмоқда, вайрон бўлган халқ хўжалигини қайта тикламоқда.
СУРАТДА: Элиас Сэговия Миллий автоном университети кўнгиллилари отрядига бошчилик қилмоқда.
ТАСС махсус мухбири Г. Надеждин фотоси.

«Пахтакор»: кеча ва бугун

БИЗНИНГ ШАРҲ

МАРРАГА ЯҚИНЛАШГАНДА

Футбол бўйича СССР чемпионати олий лига командалари уч ҳафталик дам олишдан кейин баҳсларни давом эттиришга киришадилар. Бу дам олиш мамлакатимиздаги бир неча клубларнинг Европа Кубоги ўйинларида иштирок этиши билан боғлиқ ҳолда вужудга келган эди. Чемпионатда ҳал қилувчи палла бошланди. Ҳар бир команда тўрт учрашув ўтказганидан кейин турнир жадвалида муқим ўз ўрнини топади. Шу боисдан ҳам футболчилар қолган учрашувларда ўзларининг бор куч ва маҳоратларини ишга солишлари аниқ. «Пахтакор» ҳолдан тойиб қолгани йўқми, у ўтган йилги натижани яна такрорлай оладими?» деган саволлар ҳозир ҳар бир футбол мухлисини ҳаяжонга солмоқда.

Бу йилги чемпионат учун ўзига хос нарса шундан иборат бўлдики, пешқадам тез-тез ўзгариб турди. Жадвални бошқариб бораётган командалар бироз сусткашликка йўл қўйиши туфайли мавқеини бой бериб борди. Бунинг учун «Арарат», Москванинг «Торпедо», «Черноморец», «Жальгирис», «Пахтакор», «Зенит» командаларининг турнир жадвалидаги мавқеларини эслашнинг ўзи кифоя. Мамлакатимиздаги энг йирик футбол билимдонларидан бири хизмат кўрсатган спорт мастери А. Севидов айтганидек, Тошкентнинг «Пахтакор» командаси ҳақиқатан ҳам анча-мунча талафотлардан қутулолмади. Узоққа бориб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Сентябрь ойида ўтказилган учрашувларда команданинг кучли ва бўш томонлари кўзга яққол ташланиб қолди. Тошкентликлар ўз майдонларида Ереваннинг «Арарат» командаси футболчилари билан ўтказган учрашувини бир эсланг. Шундан кейин ҳамшаҳарларимиз Киев ва Харьковда беллашдилар.

Пахтакорчилар ўз майдонларида ереванлик футболчиларни йирик ҳисобда мағлубиятга учратишди. Ҳисобда команда кучларининг нисбати ҳам яққол ифодаланганди. Бу учрашувда А. Петрушин ҳал қилувчи роль ўйнади. Гапнинг моҳияти фақат унинг дарвозага тўп киритганида эмас, балки у кўрсатган мазмунли ва чиройли ўйиндадир. У ўз командаси энергиясини мақсадга йўналтириш қобилиятига эга. Қисқа қилиб айтганда, «Пахтакор»нинг диспетчери бу учрашувда чиройли ва чаққон ҳаракат қилиб учрашув тақдирини тошкентликлар фойдасига ҳал бўлишига катта ҳисса қўшди. Олдинги маррада А. Якубик аниқ ва чиройли ҳаракат қилди. Вазиятни тўғри баҳолаш ва имкониятдан тўла фойдаланиш хислати туфайли икки марта дарвозага тўп киритди.

Кутаисининг «Торпедо» командаси билан бўлган учрашувда командадаги ана шу хислатлар бирдан йўқолди. Ҳужумкор, шиддатли ўйин кўрсатиш тарафдори бўлган команда бу сафар ниҳоятда бўш ҳаракат қилди. Баъзибаъзида уюштирилган ҳужумлар самара бермади. Қисқа қилиб айтганда, бу сафар майдонда Петрушин ҳаракат қилмаганлиги учун ансамблнинг ўйини қовушмади. Тўғри, «Пахтакор» учрашувни 2:1 ҳисобида ўз фойдасига ҳал қилди. Лекин учрашув мухлисларга маъқул бўлмади. Ана шундан кейин тошкентликларнинг маҳорат жиҳатидан ўзларидан паст бўлган командалар билан бўлган учрашувда ҳам диспетчерсиз яхши ўйин кўрсата олмасликлари маълум бўлиб қолди. Шу боисдан ҳам Якубик, Кабаев ва Шквирин гўё командадан ажралиб қолишди.

Киев шаҳрида бўлган учрашувда коллективдаги нуқсонлар яна бир марта кўзга ташланди. «Динамо»нинг маҳоратли ҳимоячиларига дуч келган Аҳмедов, Бондаренко, Иванов ва Новиков майдон марказида тўп учун бўлган курашда маҳорат кўрсата олишмади. Тошкентлик ҳимоячилар эса ўз жарима майдонларининг яқинида киевлик ҳужумчиларнинг чаққон ҳаракатларини назорат қила олмадилар. Шу туфайли ўз дарвозаларидан икки марта тўп олишга мажбур бўлишди. Бу учрашувда Якубик, Денисов, Кабаев ва иккинчи бўлимда майдонга чиққан Шквирин масъулият билан ўйнади. Улар мағлубиятдан қутулиш учун жуда кўп тер тўкишди, лекин учрашув тақдирини ўзгартира олишмади.

«Пахтакор» Харьков шаҳрида ҳам 0:1 ҳисобида мағлубиятга учради. Бу учрашувда ҳам командада ҳеч қандай ўзгариш бўлмаганлиги кўзга яққол ташланиб турадди. Тўғри, бу сафар тошкентликлар бир неча марта чиройли комбинация ишлатишди. Лекин улар ниҳоясига етказилмади.

Ҳамшаҳарларимиз икки марта ўз майдонларида, икки марта ўзгаларнинг майдонида учрашув ўтказишади. Тошкентда москвалик торпедочилар ва армиячилар билан беллашадилар. Кейин Вильнюс ва Минск шаҳарларида меҳмон бўлишади. Бу рақибларнинг ҳаммаси кучли командалардир. Аммо «Пахтакор» ҳам ўз майдонида пешқадам клубларни майдондан бош эгиб чиқишга мажбур этганини унутмаслик керак. Худди шу нарса ҳамшаҳарларимиз учрашувларга жиддий тайёргарлик кўришлари ва уни ҳужумкорлик руҳида ўтказишга қодир эканлигини исботлайди. Ишончимиз комилки, ҳамшаҳарларимиз қолган учрашувларни ана шундай кўтаринки руҳда ўтказишади.

А. ОСИПОВ.

Олий лига. Турнир жадвали

	Ў	Ю	Д	М Т-Н	О
«Днепр»	19	5	6	55—32	43
«Спартак»	16	9	5	53—19	41
«Динамо» (Мн)	14	8	8	43—31	36
«Зенит»	13	10	7	38—28	36
«Жальгирис»	13	9	8	34—33	35
«Торпедо» (М)	12	10	8	34—30	34
«Динамо» (К)	12	10	8	39—31	34
«Шахтёр»	15	3	12	46—33	33
«Пахтакор»	12	9	9	34—27	33
«Черноморец»	13	5	13	37—44	31
МАСК	10	11	9	35—30	30
«Металлист»	11	6	13	37—39	28
«Арарат»	11	5	15	27—42	27
«Нефтчи»	8	9	13	28—36	25
«Динамо» (М)	7	10	12	24—30	24
«Динамо» (Тб)	7	8	14	39—46	22
«Торпедо» (Кт)	4	11	16	24—47	18
«Нистру»	3	4	24	18—67	10

КЛУБ АЪЗОЛАРИ

ДАРВОЗАБОН

Александр Яновскийнинг футбол билан шуғулланаётганига деярли йигирма йил бўлди. У 10 ёшида илк марта Орджоникидзе шаҳрида М. Д. Цаликов устозлигида машқ бошлаган эди. Меҳр, чаққонлик ва дадиллик туфайли у футбол сирларини тез ўрганиб олди. Барча командаларда меҳнатсеварлиги, ҳозиржавоблиги, хушёрлиги ва эпчиллиги билан ажралиб турди. Шу боисдан уни 17 ёшида, яъни 1971 йилда мамлакат биринчилигининг олий лигасида иштирок этаётган Орджоникидзе шаҳрининг «Спартак» командасига қабул қилишди.

1972 йилда А. Яновский Совет Армияси сафига чақирилди. Шу сабаб Ростов-Дон шаҳридаги армия спорт клуби шарафини ҳимоя қила бошлади. Шу коллективда у СССР спорт мастери унвонини олишга сазовор бўлди. Кейин икки мавсум давомида у Москванинг «Локомотив» командаси составида ўйнади. 1979 йилда Александр Яновский «Пахтакор» командасига таклиф этилди.

Маълумки, ўтган мавсум ўзбек футболчилари учун омадли бўлди. Коллектив фахрли олтинчи ўринни эгаллади. Бунда дарвозани моҳирлик билан ҳимоя қилган Александр Яновскийнинг ҳам катта ҳиссаси бор. Шу боисдан бўлса керак, коллективнинг барча аъзолари уни ҳурмат қилишади. Ҳозир ҳам Александр чиройли ўйин кўрсатяпти. Дарвозани қўриқлашда ўзига хос чаққонлик ва маҳорат кўрсатиб команда муваффақиятини таъминлашга салмоқли ҳисса қўшмоқда. Пахтакорчилар дарвозадан тўп ўтказиб юбориш бўйича иккинчи ўринда боришаётган экан, буни Александр Яновскийнинг катта хизмати деб баҳолаш керак.

«Пахтакор» дарвозабонининг олдида муҳим учрашувлар турибди. Ўйлаймизки, бу учрашувларда ҳам катта маҳорат кўрсатади.

ЧАҚҚОН ВА ЭПЧИЛ

Марат Кабаевнинг футбол маҳоратини биринчи бўлиб Термиз шаҳридаги «Автомобилист» командасининг тренери Виктор Михайлович Тихонов пайқади. Бу футбол билимдони ҳозир Жиззах шаҳрининг «Звёзда» командасига бош тренерлик қилмоқда. Футболни ривожлантиришга қўшган катта ҳиссаси учун Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер унвонига сазовор бўлган.

М. Кабаевнинг кейинчалик ҳам омади келди. Москвадаги шаҳар ҳунар-техника билим юртида ўқиётганида унга тажрибали тренерлардан бири В. А. Матвеев устозлик қила бошлади. Бу тажрибали мураббий ўсмирга меҳр билан қаради. Ундаги қобилиятни ҳар томонлама ривожлантиришга ҳаракат қилди. Булар ўз навбатида яхши самара берди.

Марат Кабаев Термиз шаҳрига етук мутахассисгина эмас, балки чаққон ва билимдон футболчи сифатида қайтиб келди.

«Автомобилист» составида чиройли ўйин кўрсата бошлади. Эътиборга тушди. Шу боисдан уни Тошкентнинг «Пахтакор» командасига таклиф этишди. 1980 йилдаги мавсумда 19 ёшлик ҳужумчи асосий составда саккиз марта майдонга тушди. Кейин у команда шарафини тез-тез ҳимоя қиладиган бўлиб қолди. Олий лига командалари билан бўлган учрашувларда дарвозага ўн марта тўп киритди.

СССР спорт мастери Марат Кабаев бу йилги чемпионат ўйинларини ҳам яхши ўтказяпти. У чаққонлиги ва эпчиллиги билан ажралиб туради. Шунга қарамасдан, унинг ўйинидан мухлислар ҳамиша ҳам хурсанд бўлишаётгани йўқ. Унда тўп учун қатъий курашиш маҳорати етишмаяпти. Ишончимиз комилки, ёш футболчи бу камчиликни бартараф этиб, командадаги энг ишончли ва мерган ҳужумчилардан бири бўлиб қолади.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ДЮМА ЧЕРКЕСКАНИ ҚАЕРДАН ОЛГАН?

Махачкалалик ўлкашунос Б. Гажиев француз романчиси Александр Дюма (отаси) нинг Доғистонда бўлиши тўғрисида шу пайтгача маълум бўлмаган фактларни топди. У тоғлиқ мамлакатда 1858 йилда бўлган ёзувчи маршрутининг муфассал схемасини тузиб чиқаётиб, Дюманинг биринчи Доғистон отлиқ полки командири И. Р. Багратион билан учрашганлиги тўғрисида ҳикоя қилувчи ҳужжатларга дуч келди.

Иван Романович парижлик меҳмонни Кавказнинг гўзал табиати билан танишишга таклиф этади. Ўртада бошланган қизғин суҳбат чоғида рус офицери меҳмонни француз тилинигина эмас, шу билан бирга Франция адабиёти янгиликларини ҳам жуда яхши билиши билан ҳайрон қолдиради. Меҳмон ва мезбон юз отлиқ ҳамроҳлигида Гимрин тоғининг чўққисига кўтариладилар. Улуғвор манзара ёзувчини ҳайратга солади ва у кундалик дафтари саҳифаларида буни қайд этади. Доғистонлик отлиқлар ана шу саёҳатдан хотира сифатида меҳмонга Черкеска ҳадя этадилар. Уни полк тикувчиси бир кечада тикиб беради.

Буйнакск шаҳридаги уйлардан бирига ўрнатилган мемориал лавҳа Дюманинг Доғистонда бўлганлигини эслатиб туради. Ўша пайтларда отлиқ полкнинг штаби шу уйда жойлашган эди.

(ТАСС).
Махачқала.

ЧУМОЛИЛАР ҚЎРИҚХОНА САРИ ОШИҚМОҚДА

Москва областининг Солнечногорск районида «Верхняя клязьма» чумоли заказниги барпо этилди. Бу ерда 650 гектар чамаси майдонда республикада илк бор шу фойдали ҳашаротлар қўриқланади.

Қўриқхонани ташкил этиш — биринчи навбатда Москва области табиатини сақлаш ва бойитиш тўғрисида ғамхўрлик қилишдир. Чумолиларнинг меҳнатсеварлигини кўплар билади, лекин ер юзида 6 минг тур, мамлакатимизда эса 350 турга яқин чумоли борлигини билмайдиганлар ҳам бор. Чумоли келтирадиган фойдани шундан билса бўладики, бешта катта уяда яшайдиган чумолилар бир ойда 30 килограммгача зарарли ҳашаротларни йўқ қилади.

Ҳозир заказникда бир ярим мингтадан кўп чумоли уяси бор. Тупроқ ҳосил бўлишида катта роль ўйнайдиган бу ҳашаротлар ўрмонда айниқса нафлидир. Қўриқхона территориясида дарахт кесиш, ов қилиш, сайёҳлар қўноқ жойларини қуриш тақиқланган.

Чумолилар одамларга ҳамиша наф келтирган.

(ТАСС).

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

РАДИОҲАВАСКОРЛАР, СИЗЛАР УЧУН!

11-14 ОКТЯБРЬ КУНЛАРИ

БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИДА

РИГА «РАДИОТЕХНИКА» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ АППАРАТУРАЛАРИ — «КЭ—101» ва «КР—104»

САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Бирлашманинг малакали мутахассислари консультация берадилар ва аппаратураларни танлашда ёрдамлашадилар.

Адрес: Тошкент шаҳри, Охунбобоев майдони, 24-уй. (18, 28, 31, 35, 43, 46, 64, 91-автобуслар; 8, 18-троллейбусларнинг «ГУМ» бекати; 9, 12, 22-маршрут таксилари; 7, 8, 11, 16-трамвайларнинг «Хадра» бекати).

ГУМ.

ФЛАКОНСИЗ ДУХИЛАР

«СЕН БИЛАН», «ЭЛЕГИЯ», «ЭЛВА» атрлари флаконсиз чиқарилган косметика атрларидир. Бундай қаттиқ атрлар хушбўй бўлиб, энг талабчан дидли кишиларга мўлжаллангандир.

«ВЕСЕННИЕ» ва «ЕЛЕНА» деб номланган қаттиқ атрлар совет-француз мутахассислари ҳамкорлигида ишлаб чиқарилган.

Баҳоси — 3 сўмдан 6 сўмгача.

СОЮЗПАРФЮМЕРПРОМ.

РЕКЛАМА МАРКАЗИЙ РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 42-95-91).

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ҚОШИДАГИ

ёшларни олий ўқув юртларига кириш учун тайёрлайдиган МАРКАЗИЙ КУРСЛАР

1983—84 ўқув йили учун

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов курсларига кирувчилар университет ректори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжатнинг нусхаси (10-синф ўқувчилари учун мактабдан справка), турар жойидан справка, 3х4 см ҳажмидаги 2 та фотосурат, иш жойидан справка (ўрта маълумотлилар учун).

Машғулотлар математика, физика, химия, биология, она тили ва адабиёти, тарих ва чет тиллари (инглиз, немис ва француз) дан ҳафтасига уч марта (якшанбадан ташқари) кеч соат 19.00 дан университет биносида (студентлар шаҳарчаси) олиб борилади.

Ҳужжатлар шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни, соат 17.00 дан 20.00 гача ТошДУ бош корпусининг «А» бўлими, математика факультетининг 5-қават, 501-хонасида қабул қилинади.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ ҚОШИДАГИ ЁШЛАРНИ РЕСПУБЛИКА ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШ УЧУН ТАЙЁРЛАЙДИГАН ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИ

1983—84 ўқув йили учун

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Машғулотлар математика, география, тарих, тил ва адабиётдан (ҳафтасига уч марта) ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Тайёрлов курсларига ўрта маълумоти бўлган, шунингдек, 10-синфда ўқиётганлар қабул қилинади.

Курсларга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: институт ректори номига ёзилган ариза, ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг нусхаси (10-синфда ўқиётганлар учун мактабдан справка), яшаш ва иш жойидан справкалар, ўрта маълумотлилар учун 2 дона (3х4 см) фотосурат.

Машғулотлар институт биносида ўтказилади.

Ҳужжатлар чоршанба ва шанба кунлари соат 16 дан 19.00 гача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 183-уй.

Ф. Хўжаев номидаги 1-пойафзал фабрикаси қошида очилган

143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: пойафзал қисмларини бичувчилар, загатовка тикувчи, пойафзал тикувчи, тайёр маҳсулотни қабул қилувчи контролёрлар, слесарь ремонтчи, электромонтёр, конструктор-модельер, модали пойафзал тикувчи.

БИЛИМ ЮРТИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН 8—10 СИНФНИ ТАМОМЛАГАН ЎҚУВЧИЛАРГА ҲАММА ҲУНАР БЎЙИЧА ЎҚИШ МУДДАТИ 6 ОЙ ВА УЛАР 70 СЎМ СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР. Практикада ишлаган иш ҳақининг 50 процентини оладилар. Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун пойафзалчилар маданият саройи ва ундаги туристик спорт ва ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам равишда ишлайди. Булардан ташқари билим юрти қошида бепул болалар ва аёллар кўйлакларини бичиш-тикиш курси очилган, битирувчиларга гувоҳнома берилади.

Билим юрти қошида ишчи ёшлар мактаби бор.

ЎҚИШ ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Билим юртини аъло битирган ўқувчиларга техникум ва институтга йўлланма берилади.

Ўқишга киришни хоҳлаганлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан, саломатлиги ҳақида справкалар, 3х4 см. ҳажмида 6 дона фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (2, 3, 6, 14-троллейбусларнинг «Пойафзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 53-99-04.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ЯККА ТАРТИБДА КИЙИМЛАР ТИКИШ ВА РЕМОНТИ КОРХОНАЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА

Эркаклар устки кийимларини, хотин-қизлар устки кийимлари ва хотин-қизлар енгил кўйлакларини бичувчилар ва тикувчилар, бухгалтерлар.

Тикувчилар, меҳнатнинг тўла ёки қисқа иш кунили уй шароитида ишлаш учун таклиф этиладилар.

Маълумотлар олиш учун ушбу адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона аҳолини ишга жойлаштириш бюросининг марказий пункти.

СПОРТ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИ ЁНГИНАСИДА

ЯНГИ «СПОРТ» МАГАЗИНИ ОЧИЛДИ

Унда учта катта бўлим: спорт моллари, тикув-трикотаж ва велосипед — мотоцикл бўлимлари бор.

Магазин ўз-ўзига хизмат кўрсатиш методи бўйича ишлаши туфайли харидорларнинг энг керакли моллар билан яқиндан танишиш ва уларни танлаш имкониятини яратиб берган.

Тикув-трикотаж буюмлари бўлимида Сиз қуйидаги молларни сотиб олишингиз мумкин:

тоза жундан тўқилган газламадан тикилган спорт костюмлари. Размерлари 44-52;

жинси газламадан тикилган костюмлар. Размерлари 44-52;

жинси газламадан тикилган барча размердаги шортлар;

жинси газламадан тикилган 28 дан 52 гача размердаги шимлар;

плавкилар, майкалар;

ранг-баранг тусдаги болонья газламасидан тикилган курткалар;

Спорт моллари бўлимида сизга қуйидагиларни тавсия этишади;

чанғичилар учун ашёларнинг тўла комплекти; маҳкамлагич, ботинкалар,

чанғилар, чанғи таёқчалари;

хоккей клюшкалари;

чим устида хоккей клюшкалари;

тоғ чанғичилари учун шлемлар, барча размердаги мотошлемлар;

рюкзаклар, ашёлар солинадиган қоплар, 2, 3, 4 ўринли чодирлар, ватиндан, жундан, мўйинадан ишланган ухлаш қоплари;

волейбол, футбол, стол тенниси турлари;

волейбол, футбол, баскетбол тўплари;

штангалар, тошлар, гантеллар, улоқтириш учун дисклар ва гранаталар; шашкалар, шахматлар, доминолар, лотолар; биллиард столлари.

Велосипед ва мотоцикл моллари бўлимида мотоцикллар ва велосипедларнинг ранг-баранг маркалари сотувга қўйилган: «Восход — 3М», «ММВЗ—3112», «Верховина—6», «Верховина — 7», «Урал», «ПВ—3», «Орлёнок», «Десна—2».

Янги «Спорт» магазини ушбу адресга жойлашган: Тошкент шаҳри, Фурқат кўчаси 22-уй (7, 13, 31, 51-автобуслар, 2, 3, 7, 14-троллейбусларнинг ва метронинг «Халқлар дўстлиги» станцияси).

Магазиннинг иш соатлари: соат 10 дан 19.00 гача, танаффус — соат 14 дан 15.00 гача, душанба куни дам олиш.

«УЗСПОРТТОРГ»

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 42-95-91).

ТВ

11 ОКТЯБРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.30 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 18.00 «Ёшлар адреслари». 19.00 Телевизион ҳужжатли фильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Инсон ва қонун». Кўрсатувни СССР прокуратураси коллегиясининг аъзоси Л. П. Баранов олиб боради. 20.00 С. Рахманинов. В. Ересько ижросида тўртта этюд-картина (фортепьяно). 20.10 «Қуролсизланиш — давримизнинг энг муҳим вазифаси». Люксембург Коммунистик партиясининг раиси Р. Урбани сўзи. 20.25 «Ярқираб, чақнаб ён». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Ярқираб, чақнаб ён». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 23.15 «Дунё воқеалари». 23.30 Оқшом тароналари. Р. ва И. Линна куйлайди. Таллиндан олиб кўрсатилади.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Кинотомошабин ҳамроҳи». 19.30 Концерт. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Шоир Антал Гидаш». 21.30 «Время». 22.05 Концерт. 22.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Динамо» (Москва). 2- ва 3-даврлар. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Кичик спорт майдонидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Қирол ва қовунлар». Мультфильм. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Бирга бўлсак ҳаммамиз» (рус.). 19.00 «Халқ истеъмоли молларига — юқори сифат». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Рассом Чингиз Аҳмаров». 20.50 Музикашуносларнинг II Халқаро симпозиуми. «Яқин ва Ўрта Шарқ халқлари музика маданияти анъаналари ва замонавийлик». Самарқанддан олиб кўрсатилади. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.25 «19-лар комитети». Бадиий фильм. 1-серия. 23.50 Янгиликлар.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Якшанбадан душанбагача». Телевизион спектакль. 18.55 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. Совет жамиятининг социал ривожланиши ва маданияти. 19.25 «Пойтахт области далаларида». 19.55 Янгиликлар. 20.15 «Учрашувлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. «Бошқа Наташа». 2-серия (рус.). 21.30 МТ II.

12 ОКТЯБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Саёҳатчилар клуби». 10.40 «Ярқираб, чақнаб ён». Телевизион бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 12.55 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб». 15.50 Мутахассисларга обуна бўйича тарқатиладиган адабиётлар. 15.55 «Одамлар раҳмат дейишмоқда». СССР халқ ўқитувчиси А. А. Ковалёв ҳақида телевизион очерк. 16.30 «Андалусия бўйлаб саёҳат». Ҳужжатли фильм. 17.00 «Сарсуэла антологияси». Испаниянинг музикали театри.

17.45 «Стадион ҳамма учун». 18.15 Концерт. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Петер Шрайер куйлайди (ГДР). 19.50 «Шаҳар орқали саёҳат». Телевизион бадиий фильм. 20.40 Театр мемуарлари. «Театр — менинг уйим». 21.30 «Время». 22.00 Футбол бўйича Олимпия турнирининг саралаш матчи. СССР — Болгария терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Дунё воқеалари». 23.45 «Агар соғлом бўлай десанг».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Сиз яратган боғ». 19.15 Ф. Лист. Скрипка ва фортепьяно ижроси учун катта концерт дуэти. 19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Қрим тонглари». Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари қўшиқларининг энг яхши ижроси учун III Бутуниттифоқ конкурси лауреатларининг концерти. 21.30 «Вермя». 22.00 «Олеся». Бадиий фильм. 23.20 «Дзюдочилар стартларга тайёрланмоқдалар».

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Рекламация». Телевизион фильм. 12.00 Болалар учун концерт. 12.30 Химия. Тузларнинг гидролизи. 13.30 «19-лар комитети». Бадиий фильм. 1-серия.

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Зангори филча», «Бор экан-да, йўқ экан, асал ари бўлган экан». Мультфильмлар. 18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Ўқувчилар бригадасида». 19.15 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Бизнинг иқтисодий шарҳ». Кўрсатувни иқтисод фанлари доктори, профессор А. Абдуғаниев олиб боради. 20.30 «Ахборот». 20.50 Музикашуносларнинг II Халқаро симпозиуми. «Яқин ва Ўрта Шарқ халқлари музика маданияти анъаналари ва замонавийлик». Самарқанддан олиб кўрсатилади. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 22.15 «19-лар комитети». Бадиий фильм. 2-серия. 23.25 Янгиликлар.

II

9.00 — 16.25 МТ II.

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Ўқитувчи экрани. Тайёрлов синфларда рус тилини ўрганиш. 18.45 «Икки зарранг дарахти». Телеспектакль. 19.30 «Беш йиллик ишлари ва кишилари» (рус.). 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Учрашувлар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. «Татьяна». 3-серия (рус.).

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

11 ОКТЯБРЬ, 1983 й. Р—19384 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12